

Nr 3/2021

*czasopismo dla młodzieży
redagowane przez młodzież*

CZARNIECKI NEWS

Kultura i sztuka

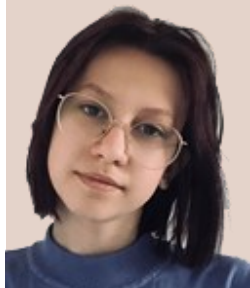
Spis treści

Nr 3/2021

Redaktorzy prowadzący:

Łucja Kwapisz

Oliwia Przybysz

Gabriela
Berlińska

Od Redakcji, 2

Temat wydania - sztuka, 3

- Wykonawcy wszechczasów, 4
- Historia kina i sztuka filmowa, 8
- Fenomen kina młodzieżowego, 11
- Rozmowa z malarką-portrecistką, 13
- Wywiad z Profesorem Oronzo Lupo, 14
- Sztuka między wierszami, 17
- Wywiad ze studentką projektowania mody, Anaëlle Delassus, 19

- Moda jako sztuka, 21

- Sztuka w kuchni, 24

Literatura latynoamerykańska, 25

- Literatura Chile, 26

- Literatura meksykańska, 27

- Literatura peruwiańska, 29

- Literatura kolumbijska, 31

Warto przeczytać..., 33

W sto słów dookoła świata, 35

Kącik kulinarny Maćka, 37

Przygoda czeka, 40

Redakcja: Gabriela Sobków, Oliwia Przybysz, Zuzanna Miskurka, Dominika Osuch, Gabriela Berlińska, Maciej Bombik, Łucja Kwapisz, Natalia Bliszczak, Oliwia Jednorowska

Opiekun pedagogiczny: Marek Zając

Layout: Oliwia Przybysz

E-mail: cz-news@wp.pl

46 Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Stefana Czarnieckiego w Warszawie, ul. Żuromińska 4, 03-341 Warszawa

© CzNews, 46 LO Warszawa

Od Redakcji

Zapraszamy do przeczytania kolejnego numeru *Cznews*. Tym razem mamy przyjemność zabrać Was za kulisy różnych dziedzin sztuki. Oliwia Przybysz i Łucja Kwapisz zaprezentują genialną twórczość swoich ulubionych wykonawców, z odmiennych światów, tworzących w dwóch różnych stylach. Następnie ponownie Łucja posadzi nas przed ekran kinowy. Wśród filmów, które wybrała, każdy znajdzie coś dla siebie. W świat malarstwa przeniesie nas Gabriela Sobków, przeprowadzając dwa wywiady, z czego jeden napisany jest w dwóch wersjach językowych – po polsku i włosku. Oliwia Przybysz zaprasza do krainy liter, przedstawiając fenomen Austriackiego pisarza. Zuzanna Miskurka zabierze nas do świata mody, inspirując wywiadem ze studentką projektowania mody. Ten wywiad również można przeczytać w dwóch językach, po Polsku i Niemiecku. Więcej o modzie opowiedzą Natalia Bliszczak i Oliwia Jednorowska. Na koniec wszyscy zrobią się głodni, ponieważ Gabriela Berlińska opowie o kuchni molekularnej. Kolejny dział należy do klasy hiszpańskiej, jednak nie oddalamy się daleko od głównego tematu numeru. Klasa hiszpańska opowie o literaturze latynoamerykańskiej. O najpopularniejszych książkach roku dwa tysiące dwadzieścia opowie Oliwia Przybysz w artykule „warto przeczytać”. Wiktoria Tuchowska oprowadzi nas po pięknym Podkarpaciu. O specjalnościach kulinarnych Śląska można przeczytać, zaglądając do kącika kulinarnego prowadzonego przez Macieja Bombika. W ostatnim artykule numeru „BadLuckSummoner” zabierze nas w pikselowy świat gier.

Życzymy miłej lektury

W imieniu redakcji Cznews.

*Oliwia Przybysz, Gabriela Berlińska,
Łucja Kwapisz*

© Wiktoria Magryta

Temat wydania

Sztuka

Wykonawcy wszechczasów

Oliwia Przybysz i Łucja Kwapisz, 1ANP

Lady Gaga

Kobieta, która stworzyła Artpop

Lady Gagi nikomu nie trzeba przedstawiać. Zabłysnęła na scenie już ponad dekadę temu i nie śpieszy się, by prędko miała zostać zapomniana. Show, podparty licznymi kontrowersjami, który ukształtował jej wizerunek, sprawił że

Stefani Germanotta jest niebledną gwiazdą.

5-minutowy spektakl

W 2009 roku Lady Gaga zaprezentowała utwór „Paparazzi” na gali MTV VMA. Był to pierwszy występ, którym Gaga udowodniła, że pop jest sztuką, a ona artystką, która nie ma sobie równych. Stefani połączyła doskonale wykonanie przeboju z opowieścią o wytrwałości i determinacji w dążeniu do sławy.

Podczas pierwszego refrenu, Lady Gaga wchodzi razem z tancerzami na schody. Gdy dochodzą na szczyt, rozlega się błysk aparatów, paparazzi. Akcja toczy się dalej, gdy podczas drugiego refrenu na scenę wchodzi „pielęgniarka” prowadzący wózek, na którym siedzi obłąkana kobieta. Drugi mężczyzna wręcza Stefani kulę, o której następnie idzie ona w stronę widowni. Po wykonaniu

fortepianowego solo, piosenkarka wstaje, a widowni ukazuje się widok leżącej z jej klatki piersiowej krwi. Występ kończy się zawieszaniem zakrwawionej Lady Gagi nad sufitem. Temu widokowi towarzyszy dźwięk aparatów. Artystka w niecałe pięć minut przedstawiła dramatyczną historię, której bohaterka robi wszystko, by osiągnąć sławę. Nie spoczywa nawet wtedy, gdy ponosi jakieś koszty. Jest to historia o dążeniu do sławy ponad życie.

Mięsna Sukienka

Wspominając o twórczości Lady Gagi, nie można pominąć kultowej „mięsnej sukienki”. Kreacja zaprezentowana przez nią na gali MTV VMA w 2010 roku zszokowała cały świat i przykuła niemałą uwagę. Jednak nie każdy wie, dlaczego wokalistka zdecydowała się na mięsny styl. Nie chodziło o przykucie uwagi i wzbudzenie kontrowersji. Stefani chciała tym pokazać, że wszyscy są tacy sami. Był to protest wobec obowiązującej wówczas zasady „Don’t ask, don’t tell”, zgodnie z którą osoby homoseksualne i biseksualne nie mogły służyć w armii.

Born This Way

Mięsna sukienka nie była jedynym przykładem solidarności wobec osób homoseksualnych ze strony wokalistki. Wydany w 2010 roku utwór „Born This Way” zmienił oblicze środowiska LGBT+ i stał się jego nieoficjalnym hymnem. Wspieranie osób z tego środowiska nie jest niczym nowym w działaniach osób publicznych, jednak Lady Gaga jako jedyna od czasów Madonny nie widziała ich jako „kolorową masę”. Mother Monster stworzyła świat,

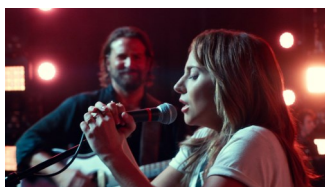

gdzie każdy może być tym, kim chce. Połączyła ze sobą osoby, które przede wszystkim walczyły z problemem samoakceptacji. Lady Gaga pokazała im, że to nie wstyd się wyróżniać. Stefani okazuje również wsparcie ofiarom gwałtu. W 2014 roku zaprosiła na scenę Millie Brown, która w pewnym momencie zwymiotowała na nią. Wokalistka została skrytykowana za promowanie bulimii, jednak jej odpowiedzi nikt się nie spodziewał. „Chciałam pozbyć się ogromnego cierpienia, które się we mnie nagromadziło. Chciałam, żeby ta dziewczyna zwymiotowała na mnie przed całym światem”, powiedziała Stefani, by chwilę później powiedzieć, że jest ofiarą napaści seksualnej. Swoje wsparcie dla kobiet, których dotyczy ten problem, okazała m.in. w utworze „Till It Happens To You” oraz podczas występu na ceremonii Oskarów w 2016 roku.

„A Star Is Born”

W 2018 roku Lady Gaga pokazała się od strony wybitnej aktorki. Stefani zagrała główną rolę w filmie „A Star Is Born” w reżyserii Bradleya Coopera. Jest to muzyczny melodramat o romanse między gwiazdorem

country a niezwykle zdolną, lecz nieśmiałą dziewczyną. W filmie nie tylko poznajemy Gagę jako świetną aktorkę. Po kultowym wykonaniu utworu

„Shallow” nikt już nie miał wątpliwości, czy Stefani Germanotta potrafi śpiewać. Do tego mieliśmy okazję zobaczyć Lady Gagę w innej odsłonie niż pop. Artystka, od czasów „Speechless” oraz

„Yoü and I”, ponownie pokazała, że ballady to jej mocna strona. W innej odsłonie mogliśmy usłyszeć Gagę również w albumie „Cheek to Cheek” wydanym wraz z Tonym Bennettem o tematyce jazzowej oraz w albumie „Joanne” o tematyce country i pop.

Chromatica

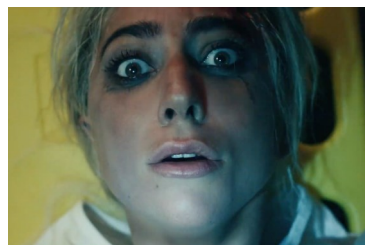
W 2020 roku Lady Gaga powróciła do korzeni, wydając szósty album – „Chromatica”. Piosenkarka zaprasza na planetę, tytułową Chromaticę, na której wszyscy mają dobrze się bawić i po prostu być sobą.

„Chromatica” to album o emocjach, w którym nie brakuje ukrytych znaczeń. Dużą uwagę fanów przykuł teledysk

do utworu „911”. Scenerią teledysku jest pustynia, z małym miasteczkiem. Lady Gaga po obudzeniu podnosi się z pustynnego piasku i dociera do osady. Na miejscu jest świadkiem dziwnych wydarzeń. Kiedy Gaga budzi się, wskutek egzekucji w świecie fikcyjnym, z jak się okazuje snu, sceneria przedstawia miejsce wypadku drogowego. Każda przedstawiona postać i czynność w świecie fikcyjnym, ma swoje przełożenie na realny świat. Przedstawione powiązania między światami nie są jednak drugim dnem. W utworze piosenkarka informuje, że jest swoim największym wrogiem – „My biggest enemy is me”, a po przebudzeniu piosenkarka, będąc w szoku, informuje lekarzę, że nie wzięła swoich leków. Artystka

ujawniła, że piosenkarka jest o neuroleptykach, lekach przeciwpsychotycznych, które zażywa. Leki te powodują, że pacjent nie zawsze potrafi kontrolować swoje decyzje. W teledysku można

zauważyć, że to prawdopodobnie Gaga spowodowała wypadek, co byłoby zgodne z nawiązaniem do leków. Wspomnienie o byciu swoim największym wrogiem to moment, kiedy artystka w pełni akceptuje i uświadamia sobie o chorobie. „911” to utwór zasługujący na uwagę. Opisuje sytuację, w której mózg i ciało walczą ze sobą.

Artpop może oznaczać cokolwiek

Lady Gaga to kobieta, która stworzyła Artpop. Nie chodzi

jednak tylko o genialny album wydany w 2013 roku. Stefani Germanotta pokazała, że nie wystarczy tylko chwytliwy podkład

muzyczny i zrobienie dużego show. Swoją, za każdym razem zaskakującą, twórczością, udowadnia, że jest ponadczasową artystką. Lady Gaga nie jest tylko piosenkarką, aktorką, ikoną, idolką. Ona, i jej twórczość, jest sztuką.

David Bowie

Człowiek, który spadł na ziemię

David Bowie a właściwie David Robert Jones, był brytyjskim wokalistą, kompozytorem, autorem tekstów, multiinstrumentalistą, producentem muzycznym i aktorem. Ma nawet swoją gwiazdę w Hollywood Walk of Fame. Wydał 5 albumów EP, czterdzieści sześć kompilacji, trzy ścieżki dźwiękowe, sto jedenaście singli, pięćdziesiątych, pięćdziesiąt jeden teledysków, trzynaście albumów wideo i 26 albumów studyjnych

We can be Heroes, just for one day

We can be us, just for one day,

(Możemy być bohaterami, tylko przez jeden dzień. Możemy być sobą, tylko przez jeden dzień)- David Bowie, „Heroes”. - Ten singiel ma bardzo ciekawą historię, mimo że to tylko jedna piosenka. Została napisana w 1977r. Kiedy Bowie uciekł na chwilę od tras koncertowych do Berlina. Mówił, że zainspirowała go historia pewnych kochanków, którzy całowali się pod Murem Berlińskim. Właściwie to Tony Visconti i jego dziewczyna. Tony był jego producentem, a piosenka opowiada o ich zdeterminowaniu do codziennego widywania się pod murem. Piosenka stała się Hymnem dla dzieci z Berlina zachodniego w latach 70.

Ziggy played guitar

Bowie utworzył w sobie dwie osobowości. Najpierw był Ziggy Stardust, to kosmita, który przyleciał na ziemię z misją zostania gwiazdą rock’ n rolla. Ta wykreowana postać przyniosła ogromną sławę Bowie’emu. Właśnie wtedy, 6 czerwca 1972r., powstała płyta „The Rise and Fall of Ziggy Stardust and the Spiders from Mars”, która jest uważana za jedną z najlepszych albumów wszech czasów. Rok później powstał album z udziałem Ziggy’ego Stardusta „Alladin Sane”. Jest To kolejny album, który opisuje rozdwojenie osobowości, jakiego doświadczył David Bowie za sprawą Ziggy’ego.

Tytuł albumu kryje w sobie kalambur: ALLADI SANE (zdrowy na umyśle Aladyn) brzmi tak samo jak ALAD INSANE (szalony chłopak).

Tego samego roku Bowie ogłosił, że przechodzi na emeryturę, chodziło oczywiście o Ziggy’ego i zespół wspierającego Spiders from Mars. Wokalista powiedział, że jego alter ego już go nudziło i nie mógł występować jako on z takim samym entuzjazmem jak kiedyś. Bowie czuł, że utrzymywanie osobowości Ziggy’ego zbyt mocno wpływa na jego osobowość i zdrowie psychiczne; odgrywając tę samą rolę przez dłuższy czas, trudno mu było oddzielić Ziggy

Stardust od jego własnej postaci poza sceną.

The return of the Thin White Duke

The Thin White Duke, druga bardzo popularna postać wykreowana przez Bowie’ego, w jego mrocznym

okresie, kiedy to wokalista zmagał się z uzależnieniem od kokainy. To alter ego pokazuje człowieka z problemami, który, chociaż śpiewa o uczuciach, sam ich nie posiada. Thin Duke bardzo się różnił swoim stylem od Ziggy’ego Stardusta. Ziggy nosił kolorowe sukienki i najbardziej kosmiczne stroje, Thin Duke natomiast nosił czarne spodnie, białą koszulę i czarną kamizelkę. W tym okresie powstała piosenka *Station to Station*, której procesu tworzenia nie może sobie przypomnieć. Jego alter ego po cichu odeszło w 1976 kiedy, znowu przeszedł na emeryturę i wyjechał do Europy do Berlina, gdzie powstał album *Heroes*.

Ground Control to Major Tom

Jeszcze na początku kariery Bowie’ego w 1969 powstał album *Space Oddity* w tym piosenka *Space Oddity* opisująca wyprawę w kosmos Majora Toma, który

nie może wrócić na ziemię. Piosenka odniosła tak ogromny sukces, że została puszczona przy starcie Apollo 13, pierwszej udanej misji lądowania na księżycu.

Sula wie dilejo

W 1977r. David Bowie napisał piosenkę *Warszawa*, która zainspirowała dużo brytyjskich artystów w tym zespół Joy Devison, który rozważał użycia *Warszawa* jako nazwę swojego zespołu.

Piosenka powstała po tym jak Wokalista zrobił sobie spacer po Warszawie, kiedy jechał do Wielkiej Brytanii i jego pociąg zatrzymał się na 40 minut na dworcu Warszawa Gdańska. Bowie poszedł to pobliskiej księgarni i kupił kilka płyt polskich zespołów.

Po powrocie do Brytanii podjął współpracę z Brianem Eno nad cyklem płyt znacznie poważniejszych i refleksyjnych, zwanym trylogią berlińską.

Utwór „Warszawa” Eno nagrywał w dużej części sam, siedział w studiu razem z Tonym Viscontim i jego 14-letnim synem, który nie potrafił jeszcze zagrać nic konkretnego na pianinie, tylko proste dźwięki na jednej nucie. Eno zainspirował się tym i w ten sposób zaczął tworzyć utwór *Warszawa*. Kiedy pojawił się

Bowie, dograł partie wokalne, które były w fikcyjnym języku, trochę zbliżonym do esperanto.

Jako inspirację potraktował górską melodię Śląską w opracowaniu Stanisława Hadyny.

Jak by ktoś powiedział, że David Bowie był kosmitą, który 8 stycznia 1947, przyleciał na naszą planetę z misją i odszedł na swoją planetę 10 stycznia 2016 r., zostawiając nam ostatnią płytę *Black Star* i ponad 130 milionów sprzedanych płyt, myślę, że nikt by się nie dziwił. Każdy by uwierzył.

Netografia:

Linki do piosenek:

https://youtu.be/9Gy94N_mcWs - Warszawa

<https://youtu.be/lXgkuM2NhYI> - Heroes

<https://youtu.be/ZpIhsGg2SJ0> - Station to Station

<https://youtu.be/7KE0uOEILs> - Ziggy Stardust

<https://youtu.be/bc-E78guBLLI> - Alladin Sane

<https://youtu.be/iYYRH4apXDo> - Space Oddity

<https://youtu.be/ksLwBaC4Sw> - Black Star

Zdjęcia:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/ff/210120-D-WD757-1720_%2850861332387%29_%28cropped%29.jpg/1200px-210120-D-WD757-1720_%2850861332387%29_%28cropped%29.jpg

<https://duodeluxo.files.wordpress.com/2009/09/ladygaga3.jpg>
<https://i.iplsc.com/-/>

<https://i.pining.com/736x/09/2f/ba/092fbab075fab0935746c151604aa1f7.jpg>

<https://variety.com/wp-content/uploads/2018/09/a-star-is-born-3.jpg>

<https://ecsmedia.pl/c/cheek-to-cheek-pl-b-iext36427954.jpg>

<https://myrepublica.nagariknetwork.com/uploads/media/Lady-Gaga.jpg>

https://s2.glbimg.com/PQm82c-JJ0_72-sEcLqLjikKrUM=/smart/e.glbimg.com/og/ed/f/original/2020/09/18/lady_gaga_911_3.jpg

<https://www.rollingstone.com/wp-content/uploads/2020/09/Screen-Shot-2020-09-18-at-12.06.32-PM.jpg>

<https://s31242.pcdn.co/wp-content/uploads/2020/09/lady-gaga-911-video-car->

<https://i.pining.com/originals/92/47/37/924737bd9ed878ccce875d20f4eba82e.jpg>

[https://l.messenger.com/l.php?u=https%3A%2F%2F2f davidbowie.fandom.com%2Fwiki%2FZiggy_Stardust_\(character\)&h=AT3gtkevDrbLUt0ralKJVOe-rGSqPiR17adTBknAi_FhZ8_00_DCvrg6sIWkw3-WAKY33L5yYxTHVIOEXrSDCwm3zWfHQAD3YoQn8jP-SWrVvE8KGyShQU31px09wTK7UODt-bpaalFWrQR7_8JfUda](https://l.messenger.com/l.php?u=https%3A%2F%2F2f davidbowie.fandom.com%2Fwiki%2FZiggy_Stardust_(character)&h=AT3gtkevDrbLUt0ralKJVOe-rGSqPiR17adTBknAi_FhZ8_00_DCvrg6sIWkw3-WAKY33L5yYxTHVIOEXrSDCwm3zWfHQAD3YoQn8jP-SWrVvE8KGyShQU31px09wTK7UODt-bpaalFWrQR7_8JfUda)

https://l.messenger.com/l.php?u=https%3A%2F%2F2fwww.last.fm%2Fpl%2Fmusic%2FDavid%2BBowie%2F%2Bimages%2Fa2cab4a345c445e1a93904e21fc0b9fc&h=AT3gtkevDrbLUt0ralKJVOe-rGSqPiR17adTBknAi_FhZ8_00_DCvrg6sIWkw3-WAKY33L5yYxTHVIOEXrSDCwm3zWfHQAD3YoQn8jP-SWrVvE8KGyShQU31px09wTK7UODt-bpaalFWrQR7_8JfUda

https://l.messenger.com/l.php?u=https%3A%2F%2F3d9Gy94N_mcWs&h=AT3gtkevDrbLUt0ralKJVOe-rGSqPiR17adTBknAi_FhZ8_00_DCvrg6sIWkw3-WAKY33L5yYxTHVIOEXrSDCwm3zWfHQAD3YoQn8jP-SWrVvE8KGyShQU31px09wTK7UODt-bpaalFWrQR7_8JfUda

https://l.messenger.com/l.php?u=https%3A%2F%2F2faudio.com.pl%2Fmuzyka%2Frecenzje%2Frock%2F25720-david-bowie-heroes&h=AT3gtkevDrbLUt0ralKJVOe-rGSqPiR17adTBknAi_FhZ8_00_DCvrg6sIWkw3-WAKY33L5yYxTHVIOEXrSDCwm3zWfHQAD3YoQn8jP-SWrVvE8KGyShQU31px09wTK7UODt-bpaalFWrQR7_8JfUda

Historia kina i sztuka filmowa

Łucja Kwapisz, 1ANP

Historia kina sięga aż do 1887r. i 1888r., kiedy to wynalazca Louis Le Prince wynalazł pierwszą kamerę filmową. Jednak

wynalazca zniknął w niejasnych okolicznościach i nie udało mu się wyprowadzić wynalazku na szeroką skalę, dlatego też zasługi za pierwszą kamerę filmową przypisuje się Thomasowi Alva Edisonowi oraz Ottomanowi Anschütz.

Pierwsza publiczna projekcja wykonanego kinematografem filmu odbyła się 28 grudnia 1895 roku w paryskim salon indien du Grand Café, gdy wyświetlono dwuminutowy obraz *Wyjście robotników z fabryki*, a później m.in.: *Śniadanie*, *Polewacz polany* i *Wjazd pociągu na stację w La Ciotat*. Data ta oficjalnie uznawana jest za moment narodzin kina.

The Story of the Kelly Gang z 1906 roku jest pierwszym pełnometrażowym filmem fabularnym. Jest to oczywiście film niemy.

Film niemy to film, w którym aktorzy nie wydają dźwięków. Wszystkie emocje są wyrażane poprzez mimikę oraz muzykę. Zamiast narratora mamy napisy. Na projekcjach kina niemego, była muzyka na żywo. Obok ekranu stał fortepian czy inne instrumenty, na których grali muzycy. Najlepszymi aktorami w dziejach kina niemego byli Charlie Chaplin, Fritz Lang czy Siergiej Eisenstein.

Najbardziej znane filmy nieme to między inny-

mi „Gorączka złota” z 1925r. w reżyserii Czarlina Chaplina, który nie tylko napisał scenariusz i wyreżyserował film, ale także zagrał tam główną rolę.

Kolejny genialny film z ery kina niemego to „Nosferatu – symfonia grozy” z 1922 r. w reżyserii Friedricha Wilhelma Murnau. Główną rolę grał Max Schreck, a film powstał na podstawie książki „Dracula” z 1897 roku napisanej przez Bramę Stokera. Na podstawie książki *Dracula*, powstało około 16 adaptacji filmowych.

Lata 40 to sukces filmu „Casablanca” w reżyserii Michaela Curtiza. Film znany na całym świecie zdobył 3 Nagrody Akademii Filmowej za najlepszy film, najlepszą reżyserię oraz najlepszy scenariusz adaptowany. W rolach głównych grali Humphrey Bogart i Ingrid Bergman. Film opowiada o dwójce zakochanych w sobie ludzi, którzy spotykają się po długiej rozłące. Akcja się toczy w czasie drugiej wojny światowej, kiedy Niemcy okupywali Francję. Rick, główny bohater, jest właścicielem klubu nocnego na Casablance. Spotyka on swoją dawną miłość, Ilsa, która złamała mu w przeszłości serce. Ilsa jest żoną działacza czeskiego ruchu oporu, Victora Laszlo. Po ich spotkaniu dawne uczucia odżywają.

Film „Trzy Kamelie” z 1942 r w reż. Irvinga Rappera to opowieść o Charolette Vale, starej panie w średnim wieku, która przez swoją dominującą matkę, przechodzi załamanie nerwowe. W drodze powrotnej z sanatorium Vale spotyka, Jerrego, z którym ma romans, jednak mężczyzna jest żonaty. Jerry wraca do swojej

żony, ale przez przypadek losu, Vale dostaje córkę Jerry'ego na wychowanie. W roli głównej występuje Babette Davis. Ważna postać w historii kina. Była ona aż 11 razy nominowana do Oscara, w tym dwie nagrody wygrała. Była ona pierwszą kobietą, która była nominowana do 9 Oscarów. W 1974 roku została uhonorowana

specjalnym Złotym Globem.

Babette Davis razem z Joan Crawford, kolejną gwiazdą w historii kina, *Institute* umieścił ją na dziesiątym miejscu na liście największych aktorek wszech czasów, zagrały w horrorze „Co się zdarzyło Baby Jane” w reż. Roberta Aldricha. Film uzyskał aż 9 nominacji w tym jedna zwycięska nagroda.

Lata 60 to lata gwiazdy filmowej Audrey Hepburn. W 1999 American Film Institute umieścił jej nazwisko na 3. miejscu w rankingu „największych aktorek wszech czasów”. Grała w takich filmach jak „Śniadanie u Tiffaniego”, kultowy film o miłości, w reż. Blakea Edwardsa; „Sabrina” reż. Billego Wildera; „Jak ukraść milion dolarów” reż. Williama Wylera.

Genialny i zarazem straszny film Alfreda Hitchcocka „Psychoza”. To historia o dziewczynie, Marion Crane, która nie może ożenić się ze swoim ukochanym, Sama Loomisa, z powodu jego długów. Postanawia więc ukraść pieniądze swojemu szefowi by spłacić długi ukochanego. Dziewczyna jednak nigdy nie dociera do Sama.

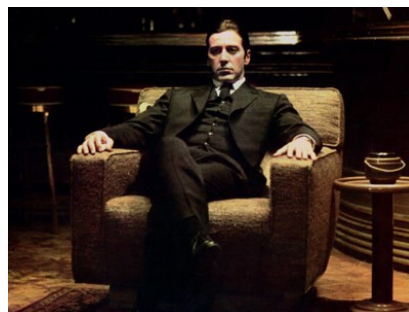
W trakcie drogi do pracy Loomisa zastaje ją ulewa, więc zatrzymuje się w pobliskim hotelu, gdzie zostaje zamordowana pod

prysznicem. Tydzień później, siostra Marion, Lila, odwiedza Sama w poszukiwaniu zaginionej. Od prywatnego detektywa Arbogasta dowiadują się, że Marion skradła pieniądze szefa i jest poszukiwana za złodziejstwo. Ślad po niej urywa się w motelu Batesa, do którego wybierają się Sam i Lila. Film zdobył dwie nagrody w tym jeden Złoty Glob. Alfred Hitchcock jest uznawany za jednego z najbardziej wpływowych twórców filmowych w historii kina. Określany mianem „mistrza suspense”

Jeśli już mowa o filmach grozy to na pewno warto wspomnieć Stanley’ u Kubricku. Na pewno znacie jego filmy. Najpopularniejsze i

najbardziej znane to „Lśnienie” z Jackiem Nicholsonem i Shelley Duvall; „2001: Odyseja kosmiczna” oraz „Lolita”.

Reżyserzy i aktorzy w czasach bliskich nam, to między innymi Steven Spielberg, który stworzył filmy takie jak „Szczęki”, „E.T”, „Listy Schindlera”, „Park Jurajski”, „Indiana Jones”,

„Złap mnie, jeśli potrafisz” z Tomem Hanksem i Leonardem DiCapriem, „Powrót do przyszłości”, „Bliskie spotkanie trzeciego

stopnia” i wiele, wiele innych znanych filmów. Na pewno, któryś z tych filmów jest wam znany.

Aktorzy wszech czasów.

Na pierwszym miejscu mamy Roberta De Niro, który zagrał w filmach takich jak: „Ojciec Chrzestny”, „Chłopięcy świat” z Leonardem DiCapriem, „Haus of Gucci” Najnowszy film z 2021 r. Z Lady Gagą w roli głównej, „Joker” z 2019 z Joaquinem Phoenixem w roli głównej, „Irlandczyk” oraz „Taksówkarz”.

Kolejny wielki aktor to Al Pacino. Zagrał w takich filmach jak „Ojciec Chrzestny” razem z Robertem De Niro, „Irlandczyk” również z Robertem De Niro, „Pewnego razu w Hollywood” z Bradem Pittem, Leonardem DiCapriem i Margot Robbie, „Ocean’s Thirteen” z Bradem Pittem i Georgem Clooneyem, „Haus of Gucci” oraz 40 innych filmach.

Reżyser, który jest rozpoznawalny na całym świecie, a jego filmy przechodzą do historii do Quentin Tarantino. Wyreżyserował takie filmy jak „Pewnego razu w Hollywood”,

„Pulp Fiction”, „Django”, „Wściekle psy”, „Grindhouse: Death Proof” i wiele innych genialnych filmów.

Na wielką uwagę zasługuje John Travolta. Wystąpił w wielu muzycznych filmach z lat 70, „Gorączka sobotniej nocy”, „Grease”, „Carrie”, a także w produkcjach bardziej współczesnych „Pulp Fiction” i „Piorun”.

Znany nam wszystkim Leonardo DiCaprio, wystąpił w filmach takich jak „Titanic”, „pewnego razu w Hollywood”, „Incepcja”, „Romeo i Julia”, „Co gryzie Gilberta Grape’a”, „Przetruwa w Nowym Jorku”, „Droga do szczęścia”, „Zjawy”, „Całkowite zaćmienie” - w polskiej reżyserii Agnieszki Holland, „Aviator”, oraz dużo innych filmów. Jego gra aktorska jest tak fascynująca, że potrafi być bardzo wiarygodny w roli niepełno sprawnego chłopca, a także w rolę oszusta bankowego.

Kolejny bliski mi aktor to Johnny Depp, którego każdy zna z „Piratów z Karaibów”, „Charlie i Fabryka czekolady”, „Alicja po drugiej stronie lustra”, „Edward Nożycoręki” oraz „Sweeney Todd: Demoniczny golibroda z Fleet Street”. Jego postacie, w które się wciela, mają tak zadziwiające i fantastyczne charakteryzacje że ciężko się domyślić, że to on. Można go jednak poznać po niesamowitej grze aktorskiej.

Ostatni męski aktor to Jack Nicholson. Zagrał między innymi w „Lśnieniu”, „Lot nad kukułczym gniazdem”, „Batman”, „Lepiej być nie może” oraz „Infiltracja”. Jest to ulubiony aktor Leonarda DiCaprio. Fenomenalnie potrafi zagrać chorych psychicznie i buntowników.

Najlepsze aktorki i reżyserski.

Najlepsza reżyserka, Agnieszka Holland, pochodzi z Polski. Wyreżyserowała między innymi filmy takie jak „Całkowite zaćmienie” i „Tajemniczy ogród”. Jej filmy zawierają w sobie dużo mądrości i skłaniają do myślenia.

Helena Bonham Carter to aktorka, która

zasłynęła w filmach takich jak: „Fight Club”, „Harry Potter”, „Mroczne cienie”, „Sweeney Todd: Demoniczny golibroda z Fleet Street”

i „Charlie i Fabryka czekolady”. Grane przez nią postacie zawsze wychodzą poza ramy normalności.

Kolejna wielka aktorka to Scarlett Johansson. Zagrała w takich filmach jak: „Między słowami”, „Avengers”, „Lucy”, „Jojo Rabbit”, „Iron Man” oraz „Historia małżeńska”.

I ostatnią już aktorką to Meg Ryan. Znana z filmów takich jak: „Masz wiadomość”, „Bezsensowność w Seattle”, „Kiedy Harry poznał Sally”, „Francuski pocałunek” i „Anastasia”. Zwykle grała w filmach romantycznych.

Na świecie jest bardzo dużo aktorów i aktorek, którzy są świetni w swoim fachu. Ciężko by tu wymienić wszystkich, którzy na to zasługują gdyż zajęło by to kilkanaście stron. Tych, których wymieniłam, grają w najbardziej rozpoznawalnych i bliższych mi filmach, dlatego postanowiłam ich tu umieścić.

Netografia:

<https://pl.m.wikipedia.org/wiki/Plik:Sortieusinelumiere.jpg>
<https://www.austinchronicle.com/events/film/special-screenings/casablanca-2785960/>
<https://m.maxmodels.pl/audrey-hepburn-co-stoi-za-sukcesem-gwiazdy-kina-i-ikony-mody,a.1692.html?nmrd=1>
akey-brakey4.blogspot.com/2021/01/Isnienie-lsnienie-shining-1980-cda-hd.html
<https://webprojektor.pl/ojciec-chrzestny-ii-informacje-ciekawostki/>
<https://www.pinterest.ch/pin/85075880441506929/>
https://www.reddit.com/r/MovieDetails/comments/gfn5xj/in_fight_club1999_helena_bonham_carter_told_to/

Fenomen kina młodzieżowego

Łucja Kwapisz, 1ANP

Leon zawodowiec

Wzrusza bardziej, niż tysiące historii romantycznych

Leon zawodowiec to film w reżyserii Luca Bessona. W rolach głównych wstąpili Natalie Portman, Jean Ren i Gary Oldman.

Film jest wzruszającą historią dwunastoletniej dziewczynki i płatnego mordercy.

Matylda wychowała się w rodzinie, która nie interesowała się jej życiem. Wiecznie mieli do niej pretensje oraz wyżywali się na niej, ale czemu się dziwić, skoro nie potrafili dać jej miłości. Matylda kochała tylko swojego młodszego brata, o którego bardzo się troszczyła.

Ojciec Matyldy zajmował się przechowywaniem „brudnego” towaru, który przywłaszczał sobie w niewielkich porcjach. Zauważają to policjanci-mordercy, którzy w czasie, kiedy Matylda wychodzi do sklepu, zabijają całą jej rodzinę łącznie z ukochanym braciszkiem. Dziewczynka, zauważa, co się stało jednak udaje, że nie ma ona nic wspólnego, z tym, co zaszło w jej mieszkaniu. Kieruje się za to do mieszkania sąsiada, który nie chętnie wpuszcza ją w swoje progi. Leon jest płatnym zabójcą i ma mieszane uczucia co do Matyldy, jednak po jakimś czasie postanawia nauczyć ją pracy „sprzątacza”. Matylda współpracuje ze swoim nowym przyjacielem i ma jeden ważny cel — pomścić brata. Tak zaczyna się historia wspaniałej i wzruszającej historii.

„– *Is life always this hard, or is it just when you're a kid?*”

– *Always like this.*”

Więcej czadu

W dzień nie zauważalny, w nocy znany przez każdego ucznia

Film w reżyserii Allana Moyle’a, w głównej roli występuje Christian Slater i Samantha Mathis.

Film opowiada o chłopaku, Marku Hunterze, który nie odnajduje się w nowej szkole. Jest nieśmiały i nie potrafi się wpasować do towarzystwa. W końcu odnajduje sposób, by sobie poradzić z odnalezieniem się w nowym świecie. Zaczyna prowadzić wieczorne nielegalne audycje radiowe z radiostacji kupionej przez jego ojca. Mark działa pod pseudonimem Hard Harry i zmienia sobie głos, żeby na pewno nikt go nie rozpoznał. Jego audycja to coś w rodzaju pamiętnika, z rozważaniami, rozmowami

ze sobą, z błazenadą i oczywiście z muzyką. Na początku jest przekonany, że jego pracy nikt nie zauważa, jednak jego audycje stały się bardzo popularne. Dostaje listy od słuchaczy i skłania ich do buntu przeciw szkole i nauczycielom. Kiedy jeden ze słuchaczy popełnia samobójstwo, policja wdraża poszukiwanie nielegalnego „radiowca”.

„*Now I feel like killing myself..., But luckily, im too depressed to bother*”

Footloose

*„Now I gotta cut loose Footloose,
kick off your Sunday shoes”*

misję chronienia młodzieży przed zepsuciem i zgorzeniem. Genezą ich postawy jest nieszczęśliwy wypadek sprzed lat, w którym zginęło pięcioro młodych ludzi wracających z imprezy, w tym syn pastora. Ren buntuje rówieśników będących w ostatniej klasie liceum i namawia ich do

Film w reżyserii Herberta Rossa z 1984. W rolach głównych Kevin Bacon i Lori Singer.

Musical opowiadający o chłopaku, Ren McCormack, który wprowadził się do małego miasteczka, gdzie taniec, muzyka rockowa i nieodpowiednia literatura jest zakazana. Chłopak, który przez całe życie mieszkał w Chicago, zupełnie nie rozumie, zakazów wprowadzonych przez radnych miasta, którzy mają

zorganizowania balu maturalnego, wbrew zakazowi radnych miasteczka. Jedyнным problemem jest namówienie wielebnego, który grywa znaczącą rolę wśród władz miasta i jego mieszkańców, żeby wydał pozwolenie na bal.

Film ma jedną z najpopularniejszych ścieżek dźwiękowych z lat 80, muzyka z filmu przeszła do historii i, mimo że film na początku nie cieszył się sławą, zmieniło na przestrzeni lat.

*„Been working so hard I'm punching my card
Eight hours for what? Oh, tell me what I got I've
got this feeling That time's just holding me down
I'll hit the ceiling Or else I'll tear up this town”*

Netografia:

<https://www.wykop.pl/wpis/33316281/mario-leonzawodowiec-gry-%CA%96/>

<https://kinonline.pl/filmy/wiecej-czadu/>

<https://skrytkamagdaleny.com/2017/05/23/klasyczny-wtorek-17-footloose/>

<https://www.muziker.pl/footloose-original-soundtrack-vinyl-lp>

Rozmowa z malarką-portrecistką.

Gabriela Sobków, 1 ANP

W epoce cyfryzacji można by myśleć, że sztuka tradycyjna nie ma racji bytu, że nie znajdzie nabywców. Ale Czy na pewno? Rozmowa z Wiktoria Magrytą, artystką z Zamojszczyzny pokazuje, że tak nie jest.

Gabriela Sobków - Dlaczego najchętniej maluje Pani portrety?

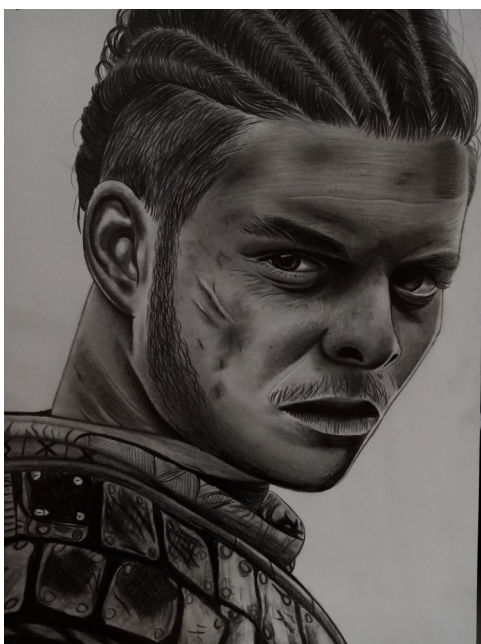
Wiktoria Magryta - Lubie uchwycić piękno ludzkiej twarzy i emocje, które ona wyraża. Przyznam szczerze, że szkicowanie portretów jest dla mnie najbardziej proste i wychodzą mi najlepiej.

- Co przekonało Panią, żeby przenieść zainteresowanie/pasję na pracę zarobkową?

- Zachwyt ludzi, którzy płacą za moje prace podnosi moją pewność siebie i utwierdza mnie w przekonaniu, że robię to dobrze. A skoro mogę połączyć przyjemne z pożytecznym, to czemu nie?

- Czy chciała Pani pracować w innym zawodzie?

- Jest kilka zawodów, w których chciałabym pracować między innymi: fotograf, ponieważ mogłabym podróżować i robić ciekawe zdjęcia, a przy okazji zwiedzać świat. Drugim moim wymarzoną zajęciem są tatuaże w tym zawodzie też chciałabym się spraw-

dzić. Jak widać są to zawody związane ze sztuką.

- Skąd czerpie Pani inspiracje?

- Najczęściej swoje inspiracje czerpie z przeczytanych książek i filmów.

- Kto jest dla Pani autorytetem w dziedzinie malarstwa?

- Nie mam swojego autorytetu, z wyjątkiem mojego taty i jego rodziny, gdzie większość z nich była i jest malarzami. Będąc dzieckiem chodziłam do wujkataty i ciotki, u których obrazy znajdowały się w całym mieszkaniu. Ogromną przyjemnością sprawiło mi ich oglądanie.

- Czy popularne są targi lub spotkania dla początkujących artystów, chcących się pokazać. Czy uczestniczyła Pani w czymś podobnym?

- Nie, ale miałam kilka wystaw między innymi: w GOK-u w Starym Zamościu, Muzeum Ziemi Starozamojskiej, w Klubie Batalionowym w Zamościu.

- Często mówi się, że dzisiejsza młodzież nie jest zainteresowana malarstwem, sztuką. Czy z Pani doświadczenia i obserwacji wynika, że jest to prawdą?

- W moim otoczeniu widzę, że młodzież nie interesuje się sztuką. Dzisiaj dla młodych ludzi liczy się fajny telefon, Internet i gry komputerowe. Rzadko zdarza się porozmawiać z kimś na temat sztuki czy przeczytanej książki. Podsumowując to pytanie, dodam tylko, że dla młodzieży sztuka jest życiem bez Internetu.

- Czy łatwo jest być w Polsce artystą?

- Trudno mi odpowiedzieć na to pytanie, bo nie uważam się za artystkę. Myślę jednak, że jak ktoś ma talent, ciężko pracuje i chce osiągnąć sukces zawodowy, to jest to możliwe. Zanim osiągnie się status artysty minie trochę czasu, a to nie jest łatwe, żeby ktoś nas odkrył i docenił. Patrząc na historię, wielcy artyści zostali docenieni dopiero po śmierci.

- Dziękuję za rozmowę

Rozmawiała Gabriela Sobków, 1 ANP

Zdjęcia: Wiktoria Magryta

Intervista a Oronzo Lupo, pittore e insegnante

Noi insegnanti abbiamo il dovere di formare le coscienze e stimolare nei nostri alunni l'interesse per la bellezza, perché conoscendo l'arte si conosce se stessi.

Gabriela Sobków - *Perché e quando ha deciso di spostare il suo interesse verso la pittura?*

O. Lupo - La passione per l'arte è stata da sempre la mia compagna di vita. Da ragazzo, mentre tutti i miei coetanei pensavano a diventare grandi calciatori, andavo in giro con il mio taccuino a disegnare tutto ciò che osservavo. Ho imparato a "leggere" il mondo attraverso l'arte!

– *Qual è il suo lavoro quotidiano come pittore?*

– Quando non sono impegnato con le attività scolastiche, mi rinchiudo nel mio studio e lavoro continuamente fin quando non raggiungo l'obiettivo stabilito. Dipingere non è un mestiere, ma una necessità che non ascolta ragioni logiche, è il momento in cui il mio mondo interiore fatto di sensazioni e emozioni, si riversa all'esterno rendendolo visibile.

– *Cosa le piace di più dell'attività del suo pittore?*

– La curiosità per un pittore è alla base di tutto, stimola la creatività e conduce alla conoscenza. Sono alla continua ricerca di nuovi stivoli e idee per portare avanti il mio bisogno di comunicare; è spesso faticoso, ma il risultato ripaga ogni fatica.

– *C'è qualche tendenza, pittore che consideri sottovalutata, poco conosciuta?*

– Sono stato definito dal critico d'arte Paolo Levi come un pittore coraggioso, perché in periodo in cui la bellezza delle immagini è reclusa nei musei di arte antica, intingo il pennello per ridare voce all'arte classica, ormai soppiantata dall'avvento della tecnologia e spesso dimenticata dalle nuove generazioni.

– *Da dove trae ispirazione?*

– I miei dipinti nascono dal grande amore per tutto ciò che è vero, che è reale, come la stessa aria che respiro, come la terra da cui attingo i colori fondamentali della mia tavolozza, colori con i quali attraverso il pennello, cerco "di fotografare" la realtà.

– *Quali lingue straniere trova utili nelle sue attività?*

– Credo che il linguaggio dell'arte sia universale e che non abbia assolutamente bisogno di traduzioni.

Chi apprezza e si fa travolgere dall'arte in qualsiasi sua forma, cosce già una seconda lingua.

– *Lei ha qualche consiglio per i giovani che vogliono collegare il loro futuro con l'arte?*

– Distinguersi ed essere unici deve essere l'obiettivo di ognuno. Le nuove generazioni tendono ad esprimersi velocemente attraverso i dispositivi digitali, senza a volte opportune riflessioni e considerazioni. L'arte ti obbliga a rallentare, riflettere, sognare e affermare ciò che percepiamo, cercando di imprimerlo e renderlo tangibile. I giovani hanno tanto bisogno di dare maggiore attenzione alla dimensione creativa per costruire la propria identità; solo così si potranno esprimere sensazioni, emozioni e pensieri diversamente inarrivabili.

– *Vale la pena fare il pittore oggi? È facile essere un pittore?*

– Facile non è. Se ne vale la pena? Decisamente sì. Dipingere costa tanta fatica e continue rinunce, perché la passione ti assorbe energie e non sempre si ha il tempo per dedicarsi ad altro. Ma, quando alla fine dello estenuante lavoro, si riesce a trasmettere agli altri anche una piccola emozione, ci si rende conto che non è stato tempo perso e si ha subito la voglia e la forza di ripartire.

– *Chi è la sua autorità nel campo della pittura?*

– Se si intende quali siano i miei modelli di riferimento, sicuramente l'arte Rinascimentale per le armonie compositive e, come artista, la potente forza espressiva del colore di Caravaggio.

– *Si dice spesso che i giovani di oggi non sono interessati alla pittura o all'arte. La sua esperienza e osservazione dimostrano che questo è vero?*

– Stando ogni giorno a contatto con i ragazzi, mi accorgo e ne sono convinto, che non sono così indifferenti come si possa pensare. L'arte non va semplicemente studiata, ma occorre principalmente comprenderla: offrire ai giovani tutti gli strumenti necessari per una sua corretta interpretazione è la chiave di volta di tutto.

– *L'arte ti permette di conoscere le proprie emozioni e avere un proprio rifugio in cui rinchiudersi e stare con se stessi.*

– Mi preoccupa molto l'analfabetismo storico-artistico. Noi insegnanti abbiamo il dovere di formare le coscienze e stimolare nei nostri alunni l'interesse per la bellezza, perché conoscendo l'arte si conosce se stessi. Passeggiando per le strade della propria città o per le vie del mondo, i giovani devono sentire il desiderio di apprezzare l'immenso patrimonio che, chi ci ha preceduto, ha lasciato nelle nostre mani. Dobbiamo plasmare individui consapevoli, o quanto meno, fornirgli gli strumenti per esserlo. È questo il mio augurio.

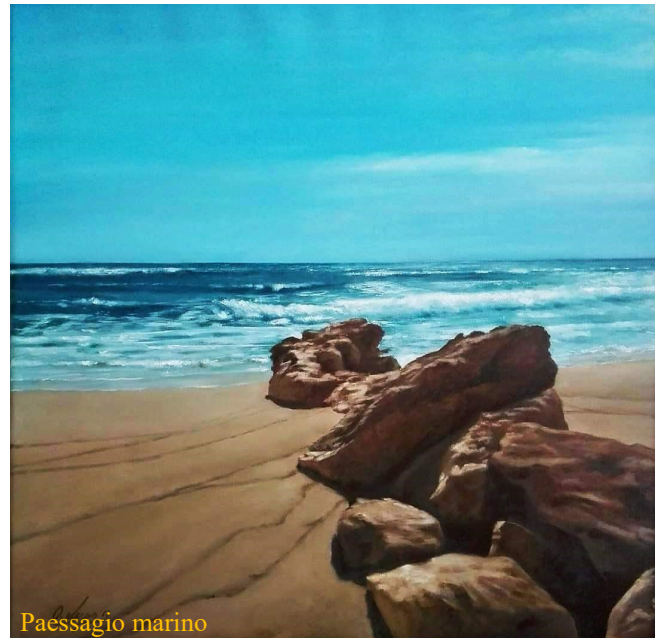
– *Grazie, Signor Professore.*

l'intervista è stata condotta da Gabriela Sobków, 1 ANP

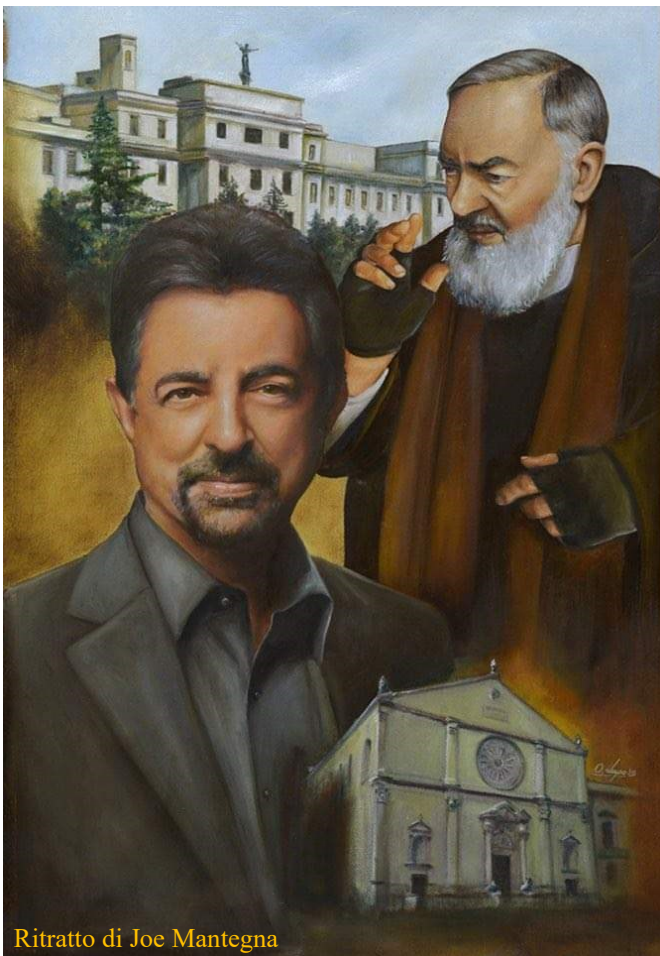

Composizione con mele

Paessagio marino

Ritratto di Joe Mantegna

Deposizione

Via Crucis

Oronzo Lupo è insegnante in *Istituto Comprensivo Statale „Dante Alighieri,, Villa Castelli*

Wywiad z profesorem Oronzo Lupo, malarzem i nauczycielem

My, nauczyciele, mamy obowiązek trenować sumienia i wzbudzać zainteresowanie u naszych uczniów pięknem, bo znając sztukę znacie siebie.

G. Sobków – Dlaczego i kiedy zdecydowałeś się skierować swoje zainteresowania w stronę malarstwa?

– Od zawsze moją towarzyszką życia była pasja do sztuki. Jako dziecko, kiedy wszyscy moi rówieśnicy myśleli o zostaniu świetnymi piłkarzami, chodziłem z notatnikiem i rysowałem wszystko, co zaobserwowałem. Nauczyłem się „czytać” świat poprzez sztukę!

– Jaka jest Pana codzienna praca jako malarz?

– Kiedy nie jestem zajęty zajęciami szkolnymi, zamykam się w nauce i pracuję nieprzerwanie, aż osiągnę ustalony cel. Malowanie to nie praca, ale konieczność, która nie słucha logicznych racji, jest momentem, w którym mój wewnętrzny świat, na który składają się doznania i emocje, wylewa się na zewnątrz, czyniąc go widocznym.

– Co najbardziej lubi Pan w swojej działalności malarzkiej?

– Ciekawość dla malarza jest podstawą wszystkiego, pobudza kreatywność i prowadzi do wiedzy. Ciągłe szukam nowych sposobów i pomysłów, aby zrealizować swoją potrzebę komunikowania się; jest to często męczące, ale wynik opłaca się.

– Czy jest jakaś tendencja, malarz, którą uważa Pan za niedocenioną, mało znaną?

– Krytyk sztuki Paolo Levi określił mnie mianem odważnego malarza, ponieważ w okresie, w którym piękno obrazów ogranicza się do muzeów sztuki starożytnej, zanurzałem się, aby dać głos sztuce klasycznej, wypartej przez nadejście technologii, i często zapomniane przez nowe pokolenia.

– Skąd Pan czerpie inspirację?

– Moje obrazy rodzą się z wielkiej miłości do wszystkiego, co prawdziwe, to jest rzeczywiste, jak samo powietrze, którym oddycham, jak ziemia, z której czerpię podstawowe kolory mojej palety, kolory, którymi staram się pędzlem „fotografować rzeczywistość”.

– Jakie języki obce są dla Pana przydatne w Pana działalności?

– Uważam, że język sztuki jest uniwersalny i absolutnie nie potrzebuje tłumaczenia. Ci, którzy doceniają i są przytłoczeni sztuką w którejkolwiek z jej form, mają już drugi język.

– Czy ma Pan jakąś radę dla młodych ludzi, którzy chcą związać swoją przyszłość ze sztuką?

– Wyróżnienie się i bycie wyjątkowym musi być celem każdego. Nowe pokolenia mają tendencję do szybkiego wyrażania siebie za pomocą urządzeń

cyfrowych, niekiedy bez odpowiednich refleksji i przemyśleń. Sztuka zmusza do zwolnienia, refleksji, marzeń i uchwycenia tego, co postrzegamy, próbując zaimponować temu i uczynić to namacalnym. Młodzi ludzie muszą zwracać większą uwagę na wymiar twórczy, aby budować własną tożsamość; tylko w ten sposób będzie można wyrazić nieosiągalne inaczej uczucia, emocje i myśli.

– Czy w dzisiejszych czasach warto być malarzem? Czy łatwo jest być malarzem?

– To nie jest łatwe. Czy warto? Zdecydowanie tak. Malowanie kosztuje sporo wysiłku i ciągłych wyrzeczeń, bo pasja pochłania energię i nie zawsze masz czas, by poświęcić się czemuś innemu. Ale kiedy pod koniec wyczerpującej pracy udaje Ci się przekazać innym choćby małe emocje, zdajesz sobie sprawę, że nie marnujesz czasu i od razu masz ochotę i siłę, by znowu zacząć malować.

– Kto jest Pana autorytetem w dziedzinie malarstwa?

– Jeśli masz na myśli moje wzorce odniesienia, to z pewnością sztuka Renesansu dla harmonii kompozycji i, jako artysta, potężna ekspresyjna siła koloru Caravaggia.

– Często mówi się, że dzisiejsza młodzież nie interesuje się malarstwem ani sztuką. Czy Pana doświadczenie i obserwacja dowodzą, że to prawda?

– Będąc na co dzień w kontakcie z młodzieżą, zdaję sobie sprawę i jestem przekonany, że nie są oni tak obojętni, jak mogłoby się wydawać. Sztuki nie należy po prostu studiować, ale przede wszystkim trzeba ją zrozumieć: zaoferowanie młodym ludziom wszystkich narzędzi niezbędnych do jej poprawnej interpretacji jest zwornikiem wszystkiego. Sztuka pozwala poznać swoje emocje i mieć własne schronienie, w którym można zamknąć się i być ze sobą. Martwię się analfabetyzmem historii sztuki. My, nauczyciele, mamy obowiązek trenować sumienia i wzbudzać zainteresowanie u naszych uczniów pięknem, bo znając sztukę znacie siebie.

Idąc ulicami własnego miasta lub ulicami świata, młodzi ludzie muszą odczuwać pragnienie docenienia ogromnego dziedzictwa, które pozostawili w naszych rękach ci, którzy nas poprzedzili. Musimy kształtować świadome jednostki lub przynajmniej wyposażać je w narzędzia, które pozwolą im być świadomymi.

I takie jest moje życzenie.

– Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała Gabriela Sobków, 1 ANP

Oronzo Lupo jest nauczycielem w szkole *Istituto Comprensivo Statale „Dante Alighieri”* w Villa Castelli

Sztuka między wierszami

Oliwia Przybysz, 1ANP

Nie od dziś wiemy, że literatura to również dziedzina sztuki. Chciałabym przedstawić wam austra-

lijsko-niemieckiego pisarza, Markusa Zusaka. Jest autorem sześciu książek. Do naj-

<https://www.prhspeakers.com/wp-content/uploads/2011/12/Markus-Zusak->

bardziej znanych należą „Złodziejka Książek”, „Posłaniec” oraz najnowsza, długo wyczekiwana powieść „Gliniany Most”. Do pisania zainspirowały go takie dzieła jak „Stary człowiek i morze” oraz „Co gryzie Gilberta Grape’a”. Zaczął tworzyć w wieku szesnastu lat, a jego pierwsza powieść, „The Underdog”, została opublikowana siedem lat później. Styl pisania Zusaka jest poetycki i piękny. Jego książki wzruszają i skłaniają do głębszych przemyśleń. Jego twórczość bez wątpienia można nazwać sztuką.

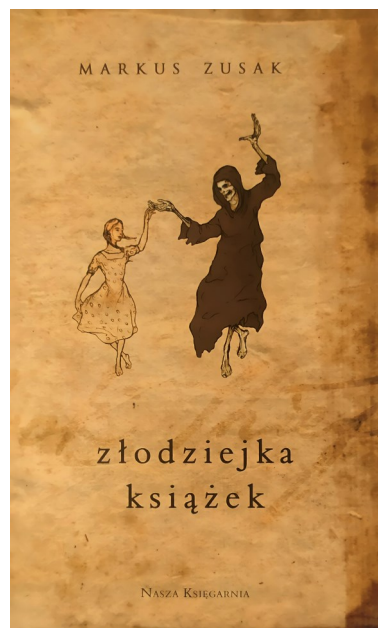
II wojna światowa z innej strony

W powieści „Złodziejka Książek” Markus Zusak zabiera nas w zimne czasy drugiej wojny światowej, wybierając na narratora samą śmierć. Narrator spotkał Złodziejkę Książek trzy razy. Podczas pierwszego spotkania niebo oślepiało bielą, a Liesel ukradła pierwszą książkę z równie białego śniegu, zaczynając swoją karierę Złodziejki Książek i odkrywanie mocy słów. „Podręcznik grabarza” był jej pamiątką po stratach, których zaznała w dniu jego kradzieży. Patrząc na litery na okładce i dotykając zadrukowanych stron, nie miała pojęcia, o czym jest ta książka. Nie było to jednak ważne, ponieważ miała dla niej inne znaczenie. Ostatni raz widziała brata i ostatni raz widziała matkę. Dzieci miały trafić do rodziny zastępczej, która mogła zapewnić im wyżywienie i edukację, jednak chłopiec nie przeżył podróży. Zmarł w pociągu, kiedy niebo było białe. Drugi raz narrator zobaczył ją, kiedy niebo było szare. Chłopiec o żółtych jak cytryna włosach położył na piersiach pilota rozbitego samolotu pluszowego misia. Trzeci raz niebo było czerwone i bulgotało jak zupa, w kilku miejscach było przypalone. Na wszystko było za późno.

Drugą wojnę światową w popkulturze przeważ-

nie widzimy oczami ofiar, Polaków, Żydów. Markus Zusak, zainspirowany opowieściami matki o drugiej wojnie światowej, pokazuje nam wojnę oczami niemieckich cywilów. W małym miasteczku Molching autor zbiera przeróżnych Niemców: sztywno trzymających się swoich idei hitlerowców, przeciwników nazizmu, zostających w ciszy, by przetrwać, i tych, którzy niosą pomoc Żydom. „Złodziejka Książek” pozwala spojrzeć na drugą wojnę światową w inny sposób. Pokazuje, że nie wszyscy Niemcy ślepo podążali za ideologią Hitlera. Jest to też opowieść o życiu. O silniejszej od niemieckich generałów przyjaźni między niemiecką dziewczynką a Żydem. O budzącym się uczuciu między dwójką młodych ludzi, które nie zdążyło zakwitnąć. O tym, jak bardzo mężczyzna może pokochać swoje przyszywane dziecko i jak bardzo kocha surowa matka. O tym, jak bardzo starsza siostra kocha młodszego brata i jak bardzo dziecko tęskni za matką. O śmierci, która wcale nie ma cząszkopodobnych rysów twarzy, a czarny habit nosi tylko wtedy, kiedy jest zimno. O ludziach, którzy umierają, bo tak bardzo kochają żyć. O tym ile znaczą słowa.

Magia i groza tej powieści daje wiele do myślenia, na wiele długich nocy.

„~Złodziejka Książek~”

Nienawidziłam słów i kochałam je. Mam nadzieję, że nauczyłam się ich używać”.

„Posłaniec”

Główny bohater powieści, jednocześnie narrator historii, to życiowy nieudacznik. Ed Kennedy ma dwiętnaście lat, zarabia na życie jako taksówkarz, mieszka z lubującym się w kawie psem, Odźwiernym, a wolne wieczory spędza na graniu w karty z przyjaciółmi. Nie widzi sensu egzystencji, jednak nie robi nic, by odmienić swój los. Jednak to właśnie on pewnego dnia podczas napadu na bank uniemożliwia ucieczkę przestępcy. A potem dostał asa. W taki sposób wkracza w swoje nowe, pełne tajemnic i niebezpieczeństw życie posłańca.

Razem z każdym kolejnym asem dostaje adresy, które nie zawsze są podane wprost. Zadaniem Eda jest rozgryźć, po co go tu przysłano i wykonać swoje

zadanie. Czasem musi wywołać uśmiech na czyjejs twarzy drobnym gestem, który okazuje się wielkim. Czasem jego zadaniem jest czytanie ulubionej powieści samotnej wdowie, by zniszczyć mur samotności, który ją otacza. A czasem zbiera na siebie baty czy staje w obronie kobiety, która jest ofiarą przemocy ze strony męża alkoholika. Dla tych ludzi Ed stał się bohaterem, nawet jeśli nie byli świadomi jego ingerencji.

Wydawać by się mogło, że to banalna historia o człowieku, który zaczynając od zera absolutnego, staje się bohaterem. Pozycja literacka, jakich nie brakuje. „Poślaniec” jednak bardzo się wyróżnia na tle innych powieści o podobnej tematyce. Markus Zusak nie boi się sięgać po trudne tematy, również tabu. Zadaniem Eda jest zmierzenie się z największym złem jego rodzinnego miasta. Wymierza sprawiedliwość największym wyrzutowkom marginesu społecznego i niesie pomoc tym, którym nikt inny nie może pomóc. Zusak przypomina, że wielkie rzeczy to drobiazgi, które zostały zauważone. Powieść ta uwrażliwia na ludzkie cierpienie i pokazuje ludzkie piękno kryjące się w każdym. Te mądrości nie są jednak jedynym morałem tej powieści. Z każdym rozdziałem czytelnik obserwuje stopniową metamorfozę Eda, który zaczyna zauważać swoje miejsce na świecie. Można by powiedzieć, że pomagając innym, pomógł sobie.

Nieoczekiwane zakończenie powala na kolana, nie tylko dając wiele do myślenia na temat ludzkiego losu. Dodaje więcej wiary w siebie niż nie jeden motywacyjny poradnik.

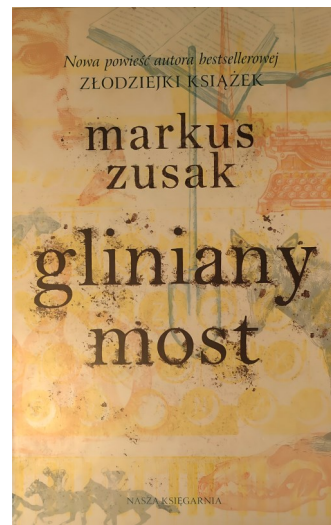
„Jeżeli facet taki jak ty potrafi się podnieść i zrobić to, co ty zrobiłeś dla tych ludzi, to może każdy będzie w stanie. Może każdy zdoła się wznieść ponad swoje ograniczenia”.

„Bridge of Clay”

Pięcioro braci Dunbar żyje w pogrążonym w chaosie domu bez dorosłych. Po śmierci matki ojciec, nazywany Mordercą, zostawił ich w ciszy. Pewnego dnia jednak powraca, chcąc, by jeden z synów wybudował z nim most. Niespodziewaną propozycję przyjmuje małomówny Clay, który widział więcej niż wszyscy.

Czas i miejsce akcji toczą się w trzech różnych punktach. Narrator, najstarszy z braci, przenosi nas w czasie to do pięciu chłopców, którzy zmuszeni byli zbyt szybko dorosnąć, to opisuje dzieje z młodości swoich rodziców, które zna z opowiadań Clay. Autor porusza trudne tematy, takie jak śmierć, tęsknota czy przedwczesne dorastanie, w sposób dobitny. Clay, będący świadkiem wydarzeń, których nikt inny nie był, budując most, mierzy się z ciężką tajemnicą. Tytułowy „Bridge of Clay” to gra słów. Clay buduje most z gliny (ang. Clay), mierząc się z przeszłością. Most jest metaforą, którą każdy sam powinien zinterpretować. Dla mnie tytułowy most oznacza znalezienie wspólnego języka z ojcem-Mordercą, wiążącego się z wybaczeniem porzucenia, jak i też próba zrozumienia przeszłości niezapokojonego wiedzą Clay. Powrót do ojca jest tylko jednym z wielu wątków, lecz moim zdaniem łączy on wszystkie pozostałe. Trudno powiedzieć gdzie zaczęła się ta historia, może od szkieletów węża i psa, wykopanych przez przypadek podczas poszukiwania starej maszyny do pisania, może od Mordercy i muła w pustym mieszkaniu, a może od cichego chłopca noszącego przy sobie klamerkę. Jednak czy to ważne?

Powieść ta ma trudną budowę. Retrospekcje są przeplatane z czasem teraźniejszym akcji, co sprawia, że powieść jest trudna w odbiorze. Sprawy nie ułatwia rosnąca z każdym rozdziałem lawina pytań, na które nie ma jasnej odpowiedzi. Mimo to warto zanurzyć się w historii Clay wyruszającego budować most z niego samego.

„Kiedy patrzy się na umieranie człowieka, widzi się nie tylko jego śmierć”.

Sztuka w „prostocie”

W twórczości Markusa Zusaka w każdym akapicie można zauważyć coś niezwykle go. Jego powieści mają w sobie coś, co nie pozwala szybko o nich zapomnieć. Nawet w najprostszych zdaniach można doszukać się sztuki, trzeba tylko dobrze się przyjrzeć. Właściwie te pozornie „najprostsze” słowa kryją w sobie najwięcej. Styl Zusaka to sztuka, którą można czytać między wierszami.

Interview mit der Studentin der Modedesign, Anaëlle Delassus

Zuzanna Miskurka, 1 ANP

Anaëlle Delassus ist Modedesignstudentin an der HTW (Hochschule für Technik und Wirtschaft) Berlin. Zuvor hat sie eine Ausbildung zur Maßschneiderin gemacht. Gerade ist sie dabei sich auf ihren Bachelor vorzubereiten und nebenbei ihr eigenes Unternehmen zu gründen, sowie ein weiteres im Designkollektiv mit zwei anderen Designerinnen. Ihr Fokus liegt dabei besonders auf Nachhaltigkeit und besonders hoher Qualität.

- Was studierst du und womit beschäftigst du dich in dieser Fachrichtung?

- Ich studiere Modedesign und beschäftige mich innerhalb des Studiums vor allem damit Trends und Entwicklungen zu erkennen, das kann sowohl im Bereich Mode aber auch ganz allgemein gesellschaftlich sein, und entwickle aus diesen Trends dann ein Thema und ein Leitfaden für meine Kollektion. Anschließend entwickle ich die Kollektion in vielen verschiedenen Schritten um dann abschließend die Teile in einem Shooting zu fotografieren. Als letzten Schritt entwickle ich dann noch Strategien wie ich meine Mode präsentiere, z.B. auf Social Media oder über einen Modofilm.

- Was bedeutet Mode für dich?

- Mode ist für mich pure Freude. Ganz eng damit zu-

Wywiad ze studentką projektowania mody, Anaëlle Delassus

Zuzanna Miskurka, 1 ANP

Anaëlle Delassus jest studentką projektowania mody na HTW Berlin (Wyższa szkoła Techniczno-ekonomiczna w Berlinie). Wcześniej szkoliła się na krawca na zamówienie. Obecnie przygotowuje się do uzyskania tytułu licencjata i dodatkowo do założenia własnego przedsiębiorstwa, a także kolejnego kolektywu projektowego z dwiema innymi projektantkami. Jej koncentracja leży przy tym szczególnie na rozwoju i na szczególnie wysokiej jakości.

- Co studujesz i czym się zajmujesz na tym kierunku?

- Co studujesz i czym się zajmujesz na tym kierunku?

- Studiuję projektowanie mody i podczas studiów zajmuję się przede wszystkim rozpoznawaniem trendów i projektów, może to być zarówno w obszarze mody, jak i ogólnie w obszarze społecznym, a potem z tych trendów opracowuję temat i wytyczne do mojej kolekcji. Następnie rozwijam kolekcję w wielu różnych etapach, aby w końcu sfotografować części podczas sesji. Jako ostatni etap opracowuję jeszcze strategię, jak prezentuję swoją modę, na przykład na Social Mediach lub przez film modowy.

sammenhängt aber immer die Person die es tragen wird, denn ohne eine Person darin ist Mode nur ein Stück Stoff, erst durch den Träger bekommt es Leben eingehaucht und einen Charakter. Das ist bei jeder Kollektion aufs Neue faszinierend und inspirierend.

- Welche Kleidung entwirfst du?

- Ich entwerfe Mode die zum einen zeitlos und dadurch langlebig und nachhaltig ist, dabei aber immer einen besonderen Aspekt hat. Bei mir ist eine Jacke nie nur eine Jacke, sondern du wirst irgendwas ungewöhnliches finden, ein besonderen Schnitt, ein besonderes Material oder ein ungewöhnliches Feature. Dabei ist es mit besonders wichtig im Zeitgeist zu arbeiten und unique Teile zu entwerfen.

- Welches Mode-Jahrzehnt gefällt dir am besten?

- Es gibt kein bestimmtes Zeitalter, das mich interessiert. Jedes Zeitalter hat spannende Elemente, die ich immer mal wieder aufgreife und daraus einen neuen Stil schaffe. Viel spannender als ein bestimmtes Zeitalter finde ich Vermischung von weiblichen und männlichen Attributen und daraus dann fast schon geschlechtsneutrale Mode zu entwerfen.

- Siehst du gerne Modenschauen und organisiert ihr als Studenten auch irgendwelche?

- Ich schaue nicht nur gerne Modenschauen, sondern es ist auch ein wichtiger Teil meines Jobs. Dadurch bleibt man immer auf dem Laufenden und kann Trends und Strömungen erkennen. Als Studenten organisieren wir zwei Mal im Jahr Modenschauen, immer zur Fashion Week. In der einen werden die Arbeiten der Absolventen gezeigt und der anderen die Arbeiten der Studenten der 4. Semesterkurse.

- Vielen Dank für das Gespräch!

- Dankeschön!

- Co oznacza dla Ciebie moda?

- Moda to dla mnie czysta radość. Ale z tym jest zawsze całkiem ściśle powiązana osoba, która to będzie nosić, ponieważ bez osoby moda jest tylko kawałkiem materiału, dopiero przez nosiciela tchnie to ją w życie i nadaje charakter. Przy każdej nowej kolekcji jest to na nowo fascynujące i inspirujące.

- Jakie ubrania projektujesz?

- Projektuję modę, która jest ponadczasowa i przez to jest wieloletnia i długotrwała, ale zawsze ma przy tym specjalny aspekt. Dla mnie kurtka nie jest tylko kurtką, lecz znajdziesz coś niezwyklego, specjalny krój, specjalny materiał lub jakiś niezwykle

dodatek specjalny. Przy tym szczególnie ważna jest praca zgodnie z duchem czasu oraz projektowanie unikalnych elementów.

- Która dekada mody najbardziej Ci się podoba?

- Nie ma konkretnego wieku, który mnie interesuje. Każdy wiek ma ekscytujące elementy, które bez przerw podchwytuje i z nich tworzy nowy styl. O wiele bardziej ekscytujące, niż konkretny wiek uważam zmieszanie kobiecych i męskich atrybutów, a potem projektowanie z tego niemal neutralną pod względem płci modę.

- Czy lubisz oglądać pokazy mody i czy wy jako studenci też jakieś organizujecie?

- Nie tylko lubię oglądać pokazy mody, lecz jest to ważna część mojej pracy. Przez to jest się zawsze na bieżąco i można poznawać trendy i tendencje. My studenci, dwa razy w roku organizujemy pokazy mody, zawsze na Fashion Week. Na jednym są pokazywane prace absolwentów, a na innych, prace studentów kursów czwartego semestru.

- Dziękuję bardzo za rozmowę.

- Dziękuję bardzo!

Rozmawiała Zuzanna Miskurka, 1 ANP

Moda jako sztuka

Oliwia Jednorowska, ZFP i Natalia Bliszczyk, ZCP

Jak to się zaczęło...

Pierwsze pokazy mody miały miejsce już pod koniec XIX w. Wszystko to zaczęło się od przyjazdu Anglika Charlesa Frederica Wortha do Paryża w 1845 roku. Rozpoczął on wówczas pracę w sklepie Gagelina przy ul. Rue de Richelieu 83, natomiast trzy lata później zo-

wał wszystko z krzesel poustawianych po całym butik. Tak narodziły się pokazy mody.

Okres wielkich zmian

W latach 20. pokazy mody stały się znacznie bardziej popularne. Największa ich ilość miała miejsce w Paryżu, gdzie dodatkowo tworzyli też wszyscy najbardziej znani krawcy jak np. Jean Patou, Jeanne Paquin czy Coco Chanel. Madame Paquin jako pierwsza zaczęła kończyć swe pokazy w bardziej ekstrawagancki na tamte czasy sposób. W trakcie finału wszystkie modelki, które do tej pory prezentowały stroje, stawały obok siebie tworząc

stała zatrudniona tam przyszła żona Wortha – Marie Vernet. Któregoś dnia jedna z klientek Gagelina chodziła po sklepie nie mogąc zdecydować się na jedną z dwóch tkanin. Poprosiła więc o pomoc Wortha. Charles wpadł na pomysł aby założyć go na Marie, by zobaczyć czy będzie dobrze leżał. Klientka ze zdumieniem rzekła, iż dziewczyna z daleka całkiem ją przypomina i zdecydowała się w końcu na zakup tkaniny. To dało Worthowi do myślenia. Taki sposób doradzania szybko się przyjął, a sprzedawczyni Gagelina można określić mianem pierwszych modelek. Niedługo potem Worth razem ze współnikiem otworzyli swój własny butik, w którym dwa razy w tygodniu dziewczyny prezentowały modele ubrań na sobie. Klientki zaś mogły obserwo-

wać wszystko z krzesel poustawianych po całym butik. Tak narodziły się pokazy mody. Projektanci do tej pory w tak właśnie zakańczają swe pokazy. Jean Patou wymyślił natomiast pierwsze castingi dla modelek.

Jako pierwszy przeprowadził pokaz, w którym udział brały wyselekcjonowane przez niego dziewczęta. Tak oto praca modelki przestała być zajęciem wyłącznie niższych klas. We Francji pokazy mody mogły oglądać jedynie elity ale np. w Stanach Zjednoczonych duże firmy odzieżowe prezentowały pokazy mody dla jak największej liczby ludności (pierwszy taki pokaz miał miejsce w Chicago, w 1914 roku). Tam też powstała grupa 'Power Girls' rekrutująca młode dziewczyny, chcące zostać modelkami. W 1946 roku natomiast, Eileen Ford założyła pierwszą na świecie agencję modelek, zwaną 'Ford Models' (funkcjonuje

ona do dzisiaj).

Lata 40' Styl w modzie

W Europie to przede wszystkim wojna, która zachwiała rozwój mody na parę lat. Jednak w Stanach projektanci pracowali pełną parą, ale ich zainteresowania nie szły w kierunku odzieży luksusowej, ale strojów wywodzących się z praktycznego, swobodnego stylu sportowego. Pod koniec lat 40' Christian Dior stworzył swoją pierwszą kolekcję, która została okrzyknięta przez amerykańskich krytyków mianem "New Look". Dior podkreślił kobiecą sylwetkę i nadał jej zupełnie nowe proporcje.

groszki i grochy, liście oraz wzory pop-artowskie stanowią m.in. cechy wielobarwnego stylu lat 60. Modne również były wszystkie pudełkowe żakiety z dwurzędowym zapinaniem, luźne peleryny i krótkie trencze z dużymi guzikami. Na początku lat 70. przyjął się styl hipisowski i etniczny, łączący indiańskie wzory, bawełnę, gazę, hafty, aksamit itp. Modne stały się dżinsy. W 1975 G. Armani zaprojektował lekką marynarkę z gładkiego materiału, rewolucjonizując modę męską. Pod koniec lat 70. zaczął dominować mocny styl: szerokie ramiona, wąskie talie, materiał w prążki. Lata 80-te są uważane za okres kiczu, w którym obowiązywał przede wszystkim kolor i połysk. Nieodzownym elementem były: legginsy i botki

Moda lat 50. to przede wszystkim ukłon w stronę kobiecych kształtów. W tamtej bardzo znaczącej dla historii mody dekadzie dziewczyny pragnęły wyglądać jak gwiazdy filmowe - ubierały się w sukienki i spódnice z podkreśloną talią, do których doбираły modne kapelusze, długie rękawiczki i buty na obcasie. Z drugiej strony moda lat 50. to ogromny wpływ rock'n'rolla. Kobiety kochały szerokie, kolorowe spódnice, które pięknie układały się podczas pląsów na parkiecie.

Rok 1960 rozpoczął dekadę, która zaznaczyła się w historii mody tak mocno jak lata 20. W Europie i Ameryce projektanci wprowadzili do swoich kolekcji niską talię oraz kontrowersyjną mini. W Paryżu i Rzymie pozostawali przy abstrakcyjnych, owalnych i rurkowatych kształtach. Do tego proponowali wysokie, szpiczaste kapelusze oraz szerokie kołnierze. Dior i Balenciaga tworzyli wzory ze smukłą, górą i spódnicą „bańką”, która zaczynała się poniżej linii bioder. Geometria, pasy, wielobarwne kratki,

za kostkę, swetry w rozmiarze XXL i połyskujące paski. W latach 80. zapanał styl New Romantic: pomieszczenie płci w modzie. Projektant J.P. Gaultier, zainspirowany brytyjską modą lansował bieliznę (zwł. gorse) jako ubiór wierzchni. Lata 90-te bardzo ważne było eksponowanie szerokich ramion poprzez poduszki w żakietach. Niezbędne były legginsy oraz skórzane kurtki modne do dziś. Podstawą były intensywne barwy i duża ilość materiału oraz asymetryczne kroje. Na czasie były zwężane ku dołowi spódnice - spodnie z lejącego materiału, które dodatkowo musiały być za krótkie i czarne. Także botki zamszowe. Poprzedzane jeansy zestawiane były z kolorowymi, obszernymi bluzami z napisami i nadrukami albo bluzkami odkrywającymi pępek. Najmodniejszymi zaś wzorami były zwierzęce motywy. W drugiej połowie lat 90. zaczęto nosić na nowo długie spódnice i sukienki w kwiatki, ogrodniczek i buty na koturnach.

Netografia:

www.Plotek.pl

www.Fakt.pl

Sztuka w kuchni

Gabriela Berlińska, 1ANP

Na każdym kroku spotykamy sztukę i artystów. W tym przypadku sztuka jest w kuchni, a artyści są kucharzami. Branża kulinarna stale się rozwija, nie ma tu miejsca na nudę! Ta kuchnia jest na to przykładem. Weźmy więc na tapet kuchnię molekularną.

Kuchnia molekularna, artystyczna polega na wykorzystywaniu wiedzy naukowej na temat gotowania. Nie od dziś wiadomo, że je się również „oczami”. A potrawy są przygotowywane w sposób, o jakim fani science – fiction nawet nie śnili! I wszystko po to, by otrzymać niesamowite i niekonwencjonalne połączenia smakowe.

Gastronomia molekularna pozwala uzyskać zdrowszą i atrakcyjniejszą żywność. Jest przyrządzana z naturalnych składników i wymaga zdecydowanie więcej czasu. Potrawa nie wyjdzie, gdy bazuje się na dosyć powszechnej metodzie „na oko”. Tutaj nawet mała kropla może zaburzyć cały proces przygotowywania.

Jakiś czas temu kuchnia molekularna znalazła swoją następczynię, metodę note-by-note. Polega na izolowaniu i komponowaniu poszczególnych nut smakowych.

Każde danie musi być poprzedzone analizą laboratoryjną składników, co oznacza, że również należy poświęcić dużo czasu na przygotowanie.

Co ciekawe, pierwsza tego rodzaju restauracja na świecie powstała w Polsce! Warszawska restauracja Senses (ang. zmysły) jest nagrodzona prestiżową gwiazdką Michelin. Szef kuchni, Andrea Camastra nie opracował tej metody jako pierwszy, choć tak mo-

gło się wydawać. Zrobił to pionier kuchni molekularnej, francuski chemik. Znalazł sposób na dekonstrukcję produktu pozwalającą na wyodrębnienie poszczególnych aromatów i smaków.

Dzięki temu sposobowi z każdego składnika można

wydobyć charakterystyczne nuty smakowe. Taka kuchnia przypomina jedno wielkie laboratorium. Zespół profesjonalnych naukowców rozkłada produkty, wydobywa ekstrakt i tworzy niesamowite połączenia smakowe. Istnieje niespotykana szansa dla alergików. Dzięki wyodrębnieniu smaku mogą bez ryzyka wystąpienia reakcji alergicznej spróbować orzechów lub czekolady!

Niesamowite, że możemy zjeść coś, co wygląda jak z filmów science – fiction, lub spróbować produktu, na który jesteśmy uczuleni. Kuchnia molekularna i metoda note-by-note może stać się kuchnią przyszłość.

Netografia:

<https://foodfakty.pl/kuchnia-molekularna-czyli-perly-technologie-na-talerzu>

<https://www.dizajnuch.pl/kuchnia-molekularna-z-czym-to-sie-je/>

<https://instanco.pl/wszystko-co-trzeba-wiedziec-na-tema-kuchni-molekularnej/>

<https://gadzetomania.pl/3542,kuchnia-molekularna-gotowanie-dla-wielbicielei-technologie>

Literatura latynoamerykańska

Literatura Chile

Opracowanie: Adrianna Kolczyńska, Natalia Walczewska, Aleksandra Chrzanowska, Pola Rudzińska, Róża Stolarska, Zuzanna Ludziejewska i Hanna Menszyńska, 1AHP

Swoje początki literatura chilijska oznacza na XVI w., kiedy to Hiszpanie podbili tamtejsze tereny. Rozwój tej dziedziny następował powoli, głównie poprzez wykorzystanie u zakonników, jednak nie wyłącznie. Mniejszości zajmujące się literaturą bazowały przede wszystkim na pisaniu dzienników, pamiętników oraz autobiografii. Dopiero około 1840 roku nastąpił wzrost popularności pisania, gdy okrzyknięto hasło „Czytanie jest najlepszym narzędziem do rozwoju państwa.” Dwa lata później utworzono Towarzystwo Literackie, mające na celu promocję kształcenia młodzieży. Liczba autorów stopniowo rosła, a wraz z nią można było zaobserwować trendy. Pierwsi twórcy w swoich dziełach naciskali na realizm i malowniczość, równocześnie patrząc na to krytycznie i satyrycznie. Pokolenie lat 50-tych w radykalny sposób okazywało przeszłość jako wytłumaczenie teraźniejszości. Następnymi pisarzy charakteryzowało realistyczne oddanie lokalnych rzeczywistości. W pierwszej połowie XIX w. narodził się typowy dla chilijskiej kultury ruch polegający na obiektywnym opisie wiejskiego życia kraju, nazywany criollismo. Na przełomie XIX i XX wieku utworzył się nowy rodzaj aktywności literackiej - modernizm. Polegał on na nieco buntowniczej kreacji prac w sposób narcystyczny i arystokratyczny. Ciekawostką jest Grupa Dziesięciu utworzona w 1914 roku by ukazać znanemu artyście - Pedro Prado, że ludzie mogą być szczęśliwi nawet w niedostatku. Mimo powodu powstania była ona jedną z najwybitniejszych grup w literaturze chilijskiej oraz głównym ruchem intelektualnym XX wieku.

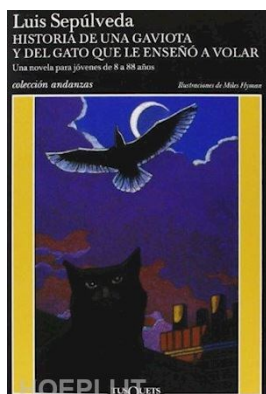
Ważni pisarze:

XIX w. : VicentePérezRosales,GuillermoBlest Gana, Luis OrregoLuco,

XX w. : Baldomero Lillo, RubénDarío, José Santos Chocano

XXI w. : Isabel Allende, AlejandroZambra, Nicanor Parra

Propozycje publikacji chilijskich autorów:

„Historia de unagaviota y del gatoque le enseño a volar” Luis Sepúlveda (2002)

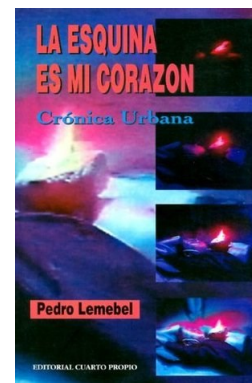
Historia opowiada o przeżytych przez kota Zorbasa najróżniejszych, nie tak typowych dla kota sytuacjach, które nigdy by się nie

wydarzyły, gdyby nie przysięga opieki nad pisklęciem umierającej mewy. Zorbas, wraz ze swoimi nie najmądrzejszymi, ale gotowymi do pomocy kocimi przyjaciółmi, był gotów zrobić wszystko żeby dotrzymać danej mewie obietnicy. Zaprzysiężenie było dla niego na tyle ważne, że skłonił się nawetdo zawarcia paktu z odwiecznymi wrogami – szczurami. A skoro był w stanie zająć aż tak daleko, nie ulega wątpliwości, że poradzi sobie z nauczeniem młodej mewylatać.

„La esquina es mi corazón” Pedro Lemebel (1995)

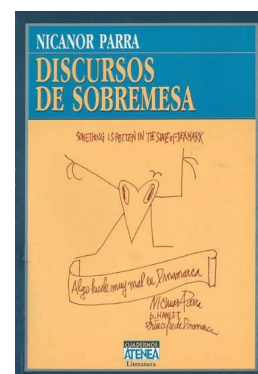
Zbiór kronik poświęcony tematyce homoseksualizmu i transwestytyzmu. Autor odkrył przed czytelnikiem nieznaną i często pogardzaną wtedy świat. Było to dzieło kontrowersyjne i przełomowe w czilijskiej literaturze.

„Niewielu pisarzy, tak jak Lemebel ma zdolność zagładania pod spódnicę społeczeństwu i mówić o tym, co tam widać otwarcie, z humorem i autentycznym oburzeniem.” 1995, CuartoPropio

„Discursos de sobremesa” Nicanor Parra (2006)

Parra strony swego dzieła zapełnia zabawnymi anegdotami, rodzajem przyjaznej agresji i bezpośrednią zniewagą w stosunku do polityki. Jest to przemowa między innymi o twórcach, pisarzach i intelektualistach, a odrobina alkoholu we krwi mówcy sprawia, że historia jest lekka i przyjemna. Opowieść, choć krótka, odsłania w ciekawy sposób myśli i postrzegania świata przez autora, równocześnie rozbawiając do łez i poruszając formą ukazania ich poprzez błyskotliwe myśli.

„Nocturno de Chile” Roberto Bolaño (2000)

Jest noc. Stary ksiądz SebastiánUrrutiaLacroix, krytyk literacki i poeta średniej klasy, leży nękany gorączką. Z ciemności pokoju wyłaniają się twarze przyjaciół i sylwetki bohaterów zasłyszanych historii. Odległe miejsca i wrażenia nabierają złudnej ostrości, a na pół zatarte nazwiska dręczą obolałą pamięć. To fascynujący spektakl cieni, w którym ak-

cja przenosi się z chilijskich salonów literackich do okupowanego Paryża, z hiszpańskiej prowincji do Santiago de Chile, gdzie nastają kolejni dyktatorzy. Dzieją się rzeczy straszne i niewiarygodne, lecz z ust umierającego kapłana nie pada słowo oceny, jakby do końca chciał zachować moralną niezawisłość w delirycznym świecie.

Skondensowana, meandryczna narracja dostarcza niemal fizycznych doznań z pogranicza snu i jawy, wyraźnie nawiązując do literackich tradycji Ameryki Południowej, jednak wybitnej prozy Bolaño nie da się z niczym pomylić. Nie da jej się też zapomnieć.

„Mano de obra” Diamela Eltit (2002)

Jest to książka, która w zawrotnym tempie pokazuje mentalność różnych pracowników pewnego super marketu. Każdy z nich używa przesadnie rozbudowanych przymiotników, które nadają mu bardzo świeży i deliryczny teatralno-melodramatyczny ton. Druga część staje się bardziej narracyjna i lekkostrawna, czytelnik może zaobserwować konflikty pracowników z przełożonymi i szefostwem, a także dylematy z klientami posłusznymi fali społecznej inercji, która wymyka się granicom godności. Autorka w tej książce bardzo „interesuje się” politycznością literatury i sztuki.

stwem, a także dylematy z klientami posłusznymi fali społecznej inercji, która wymyka się granicom godności. Autorka w tej książce bardzo „interesuje się” politycznością literatury i sztuki.

„La sombra del viento” Carlos Ruiz Zafon (2001)

Głównym bohaterem powieści jest dziesięcioletni chłopiec, Daniel Sempere, syn księgarza, pólsierota. W dniu swych urodzin ojciec zabiera go do ukrytego w średnio-wiecznej części Barcelony- Cmentarza Zapomnianych Książek. W tym tajemniczym i pilnie strzeżonym miejscu Daniel, zgodnie z rodzinną tradycją, wybiera spośród labiryntu książek jedną, o którą będzie dbał i nie pozwoli, aby o niej zapomniano. Chłopiec postanawia wybrać egzemplarz książki nieznanego nikomu autora Juliana Caraxa *Cień wiatru*. Od tej chwili rozpoczyna się niezwykła przygoda Daniela Sempere, który próbuje rozwikłać tajemnicę związaną z autorem.

„La casa de los espíritus” Isabel Allende (1982)

Powieść ta jest zaliczana do tendencji estetycznej, noszącej nazwę realizm magiczny. Łączy ona elementy realistyczne z nieprawdopodobnymi i dziwnymi. Jest to wyśmienita, trzecia część sagi rodzinnej opowiadająca o dziejach rodziny Truebów -Clary, jej córki Blanki oraz wnuczki Alby. Akcja rozgrywa się w codziennym świecie pełnym brutalności,

pokazując różne zmagania bohaterów i przeplatając je z niecodziennymi zjawiskami takimi jak duchy, zjawy i magia.

Literatura meksykańska

Opracowanie: Nadia Narejko, Karolina Pardela, Paulina Jagielska, Maria Chojnowska, Luiza Piekarska i Oliwia Olchowska, 1 AHP

Zacząła się w XVI wieku świadczą o tym spisane przez misjonarzy teksty takie jak księga kapłanów Majów czy epos mitologiczno-historyczny. Za początek literatury meksykańskiej w j. Hiszpańskim uważa się listy corteza czy kroniki historyczne.

W literaturze meksykańskiej można wyróżnić kilka okresów:

Epokę prekolumbijską, trwającą aż do podboju Meksyku w 1521;

Epokę kolonialną, charakteryzującą się wpływami barokowej literatury hiszpańskiej;

Epokę niepodległości, ze szczególnym rozkwitem literatury w drugiej połowie XIX wieku, zdominowaną wpływami rewolucji francuskiej;

Epokę rewolucji (1910-1960), z naciskiem na tematykę związaną z socjalizmem i proletariatem;

Epokę współczesną (od 1960)

Najpopularniejsi pisarze literatury meksykańskiej :

Carlos Fuentes (1928-2012)

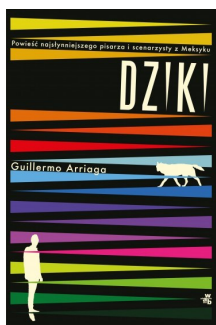
Octavio Paz (1914-1998)

Juan José ArreolaZúñiga (1918- 2001)

LITERATURA:

„Dziki” Guillermo Arriaga (2018)

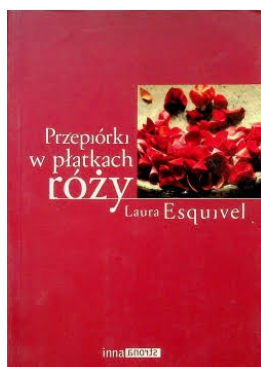
Ambitna i oryginalna powieść meksykańskiego twórcy Arriaga Guillermo, znanego między innymi jako autora scenariuszy nominowanego do Oscara. Jest to proza opowiadająca o siedemnastoletnim Juanie Guillermo który w krótkim czasie traci brata, rodziców i babcię. Za morderstwem

Carlosa stoi grupa fanaty-

ków religijnych razem z wpływowym kapitanem policji. Juan pragnie zemsty, jednak wrogowie są doskonale zorganizowani i niemal nietykalni. Ogarniętego obsesją wendety młodego mężczyznę od popadnięcia w szaleństwo ratuje tylko miłość. W tym samym czasie czytelnik poznaje historię Amaruqa, który w lasach Jukonu podąża śladem wilka, pograżając się coraz bardziej w szaleństwie i zbliżającej się śmierci.

„Przepiórki w płatkach Róży” Laura Esquivel (1989)

Powieść meksykańskiej pisarki Laury Esquivel z 1989. Książka opowiada historię rodziny De la Garza, a główną bohaterką jest Tita, jedna z trzech sióstr, która zgodnie z rodzinną tradycją nie może wyjść za mąż, gdyż jako najmłodsza córka ma obowiązek opiekować się matką aż do śmierci. Zakochany w niej Pedro Muzquiz decyduje się na poślubienie jej siostry, Rosauri, aby dzięki temu być blisko ukochanej. Tita, nie mogąc jawnie okazać swej miłości, spełnia się w sztuce kulinarnej.

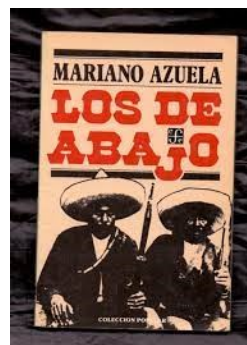
„Labirynt samotności” Octavio Paz (1950)

Opis: Labirynt samotności to cykl esejów, w których autor poddaje błyskotliwej wiwisekcji szereg postaw, mitów, cech i kompleksów współczesnych Meksykanów, szukając źródła tych zjawisk nierzadko w epoce prekolumbijskiej i kolonialnej, wskazując zarazem przypuszczalne drogi wyjścia z „labiryntu samotności”. Omawia on również różnice kulturowe między Ameryką Północną i Południową, oraz obala wiele stereotypów i założeń na ten temat.

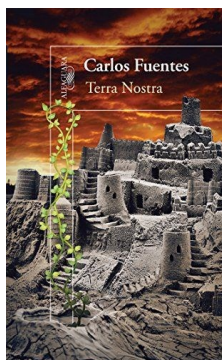

„Los de Abajo” Mariano Azuela (1915)

To powieść meksykańskiego autora Mariano Azuela opowiadająca o grupie zwykłych ludzi, którzy zostają wciągnięci w Rewolucję Meksykańską i o zmianach w ich psychice spowodowanych przeżyciem tego konfliktu. Duży wpływ na jej treść mają doświadczenia autora z czasów rewolucji, kiedy to uczestniczył jako oficer medyczny w Dywizji Północnej Pancho Villi.

„Terra Nostra” Carlos Fuentes (1975)

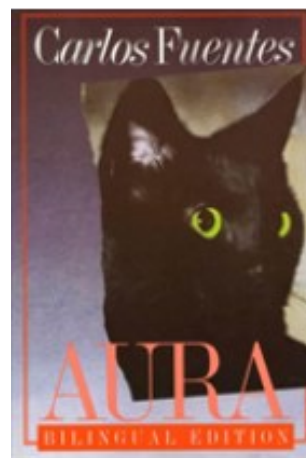

Terra Nostra jest podzielona na trzy części: „The Old World”, „The New World” i „The Next World”. Większość książki rozgrywa się w okolicach niedokończonego El Escorial w XVI wieku. Jej głównym bohaterem jest król Felipe II, jego rodzina i dwór, jego przyjaciele, chłopka Celestina i student Ludovico oraz trzech tajemniczo identycznych młodzieńców, każdy z dwunastoma palcami u nóg i

czerwonym krzyżem na plecach. Główni bohaterowie odradzają się w różnym wieku. Książka otwiera się w Paryżu 14 lipca 1999 roku i kończy w tym samym mieście pięć i pół miesiąca później, w przeddzień zniszczenia. Środkowa część powieści to opowieść młodego Pielgrzyma o jego podróży po Nowym Świecie.

„Aura” Carlos Fuentes (1962)

Młody historyk – Felipe Montero podejmuje pracę u Pani Consuelo – ma on za zadanie opracować wspomnienia jej męża, generała Llorente. Staruszka w zniszczonym, starym domu mieszka tylko z jej młodą krewniaczką – Aurą. Felipe jest zafascynowany dziewczyną, zaczyna śnić o niej i marzy, że uwolni ją z ponurej atmosfery domostwa. Obie kobiety zaczynają zachowywać się dziwnie, Felipe zauważa że Aura powtarza wszystkie gesty staruszki. Pracując nad kolejną częścią wspomnień generała znajduje zdjęcie młodej Consuelo z mężem – kobieta wygląda tak samo jak Aura. Okazuje się, że dziewczyna była jedynie iluzją, przywołanym przez staruszkę odbiciem jej samej z czasów młodości.

Literatura peruwiańska

Opracowanie: Mikołaj Siwek, Filip Ambroziak, Adrian Pagac, Maciej Kajko, Szymon Mielnik, Kacper Kalata, Bartosz Stańczyk, Wojciech Pisarczyk, 1 AHP

Początek

Peruwiańska literatura tak naprawdę miała swoje początki wraz z hiszpańskim podbojem Peru oraz co za tym szło przyprowadzeniu języka kastylijskiego i europejskich trendów literackich. Z początku była przekazywana ustnie z czego wiele opowieści zachowało się do dziś choćby w formie legend ludowych.

Po wprowadzeniu pisma przez Hiszpanów w XVI wieku od razu zaczęły się pojawiać dzieła religijne i kroniki.

Okres ten nazywany jest *Literatura Prehispánica*.

XVIII wiek

XVIII wiek i ustanowienie dynastii Burbonów rozpoczęły pewną tendencję hiszpańskojęzycznych pisarzy nazywaną "francuzacją". Chodzi tu o m.in. powstanie literackich akademii na wzór francuski (dobrym przykładem jest Academia de Palacio) gdzie usłyszano o kilku znanych osobistościach jak José Bermúdez czy Pedro Peralta y Barnuevo.

Druga połowa XVIII wieku to wypieranie baroku przez neoklasycyzm powracający do norm klasycyzmu o skłonnościach do postawy pedagogicznej. Ruch ten rozwijał się wraz z ekspansją idei liberalnych we Francji, które miały wpływ na rozwój separatystycznej rewolucji w Ameryce hiszpańskiej.

W tamtym czasie w Peru pojawili się poeci kreolscy i pisarze satyryczni. Można było już słyszeć o nazwiskach takich jak Francisco de Castillo czy Esteban Terralla y Landa.

XIX i XX wiek w skrócie

Początek XIX wieku to koniec ostatniego okresu literatury kolonialnej (literatura tworzona w Peru od XVI do XIX wieku nazywana również *Literatura Hispánica*). W 1789 roku ma miejsce Rewolucja Francuska, która później ma wpływ na rozwój idei wolności. Tak więc w dziełach literackich coraz częściej występują tematy wolności, ojczyzny, antyhiszpańskiej i separatystycznej itp.

Warci wspomnienia są m.in. Mariano Melgar, w którego wierszach mamy zapowiedź romantyzmu oraz satyryczny pisarz José Joaquín de Larriwa, który uważany jest za prekursora peruwiańskich manier literackich.

W XX wieku pojawia się wielu twórców nie tylko w Peru, ale i całej Ameryce Łacińskiej co sprawia, że rozwój literatury i nią zainteresowanie wyraźnie rosną.

Wyróżnia się jedno znane nazwisko pisarza działającego do dzisiaj - Marco Vargas Llosa, który otrzymał

nagrodę Cervantesa (1994) i został laureatem literackiej nagrody Nobla (2010).

W tamtych czasach można było doświadczyć wielu różnych okresów. Były to kolejno: Kostumbryzm (1828-1870), Romantyzm (1848-190), Realizm (1883-1910), Modernizm (1890-1920), Postmodernizm (1916-1920), Awangardyzm (1922-1950), Indygenizm (1920-1970). Następnie można wyliczać kolejno generacje od lat 50 do 90 a następnie od lat 2000 do dziś (pojawić się może również podział od lat 50 do 70 a następnie 80, 90, 2000 i współczesność).

Stan literatury w czasach współczesnych

Do dziś trwa okres rozpoczęty w 1821 roku nazywany *Literatura de la República*.

W obecnych czasach, kiedy chodzi o literaturę peruwiańską często przywoływany jest temat literatury fantastycznej, która faktycznie przyjęła się całkiem dobrze nie tylko w tym kraju, ale i na świecie.

Współcześni pisarze fantastyczni z Peru to m.in. José Donayre Hoefken, Enrique Prochazka i Isabel Sabogal. Nie brak oczywiście dzieł nieco poważniejszych lub po prostu z innego gatunku czego przykładem jest choćby Mario Vargas Llosa.

Innymi wartymi polecenia autorami są José María Arguedas, Isaac Goldemberg czy José Santos Chocano. Literatura obecnie jest skupiona często na historii Peru więc może to nie być temat dla każdego jednak warto się przemóc zajrzeć do któregoś z wymienionych wyżej pisarzy.

Literatura:

Mario Vargas Llosa „Rozmowa w Katedrze” 1969r.

Tytuł określany mianem powieści totalnej i najlepsze-
go dzieła Llosy.

Historia osadzona w Peru, w latach 50 (czasy dyktatury wojskowej pod dowództwem generała Manuela Apolinaria Odrí).

Historia rozpoczyna się od poznania Santiaga Zavalę, który zmagać się będzie z odkrywaniem sekretów zmarłego ojca, który był wyjątkowo zaangażowany politycznie. W trakcie czytania jednak przeskakujemy między wątkami i poza opowieściami o rodzinnych relacjach rozpracowuje ona tematy funkcjonowania peruwiańskiego państwa, mechanizmów nim sterujących, struktury politycznej władzy, edukacji i wielu innych.

Alonso Cueto „Niebieska Godzina” 2005r.

Książka ta opowiada o powszechnie szanowanym prawniku Adrianie Ormache, który wiecie spokojne i dostatnie życie w Limie. Przypadkowo poznaje mroczną historię z okresu, kiedy jego ojciec - oficer

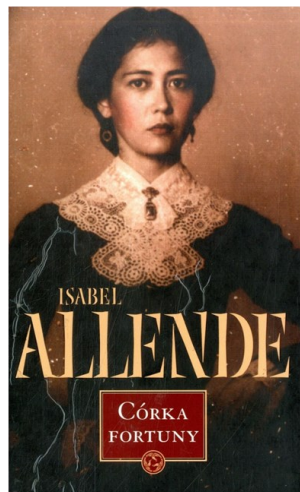
peruwiańskiego wojska - walczył ze Świetlistym Szlakiem. Wbrew płynącym ze wszystkich stron ostrzeżeniom postanawia odnaleźć pewną kobietę, będącą świadkiem tamtych wydarzeń, która odegrała tajemniczą rolę w życiu ojca. Adrian nie tylko odkrywa prawdę, ale i podejmuje decyzje, które całkowicie odmieniają jego życie.

Niebieska godzina to opowieść o kondycji ludzkiej

natury, okrucieństwie wojny i potrzebie miłości, którą odczuwa każdy człowiek. Historia o zdobywaniu wiedzy o sobie samym, która zamienia się w historię o odkrywaniu pełni człowieczeństwa.

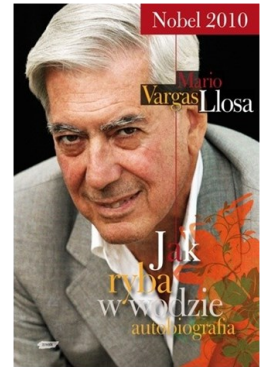
Isabel Allende "Córka Fortuny" 1998r.

Jest to kolejne mistrzostwo peruwiańskiej pisarki (książka Córka Fortuny jest 2 tomem serii Dom Duchów). Książka ta, to połączenie romansu z powieścią historyczno-obyczajową ze sporą dawką awanturniczych przygód. Głównym tematem a jednocześnie pytaniem książki jest to, ile człowiek jest w stanie zrobić dla miłości? Jak wiele może dla niej poświęcić? Akcja rozgrywa się w Chile w połowie XIX wieku. Główną bohaterką tej powieści jest Eliza (dziewczynka porzucona przed drzwiami bogatej rodziny, która później została przez nich wychowana). Życie Elizy nie będzie spokojne, wypełnią je niebezpieczeństwa, zagrożenia, ryzyka czy też dramatyczne przeżycia. Jej los odmieni się. Dziewczyna ta zakochuje się w niewłaściwym mężczyźnie, za którym postanowi wyruszyć do Ameryki - kraju który przeżywa gorączkę złota i najazd tych, którzy chcą się dorobić fortuny. Eliza pozna ludzi prawych i zdeprawowanych, pomocnych oraz tych, którzy będą chcieli ją wykorzystać. Podczas poszukiwań trafi do pierwszych kalifornijskich miast (o ile tak można nazwać skromne „budy domy publiczne i więzienia). Kobieta poczuje smak bezprawia, biedy i rozczarowania.

Mario Vargas Llosa „Jak ryba w wodzie” 1993r.

Autobiografia znanego peruwiańskiego pisarza. Życie opisuje w chaotycznym stylu na przemian pisząc o dzieciństwie, latach młodości i starości. Kandydował on również do wyborów prezydenckich roku 1990. Pierwsze wydanie w Polsce ukazało się w 2010 roku. Książka nie stała się opinią, jako iż była bez wydźwięku oraz że zawierała za dużo politycznych wątków a za mało tych rodzinnych.

w
ty

Mario Vargas Llosa "Miasto i psy" 1962r.

Debiutancka powieść peruwiańskiego pisarza Mario Vargas Llosy.

To historia młodych kadetów ze szkoły wojskowej im. Leoncia Prado

(Colegio Militar Leoncio Prado) w Limie, opis hierarchii wojskowej i warunków panujących w szkole. Kadeci z młodszych roczników buntują się przeciwko przełożonym, wymaganej przez nich dyscyplinie, karom cielesnym, sposobie prowadzenia egzaminów oraz starszym rocznikom.

Książka, ukazująca elitarną szkołę jako miejsce pełne przemocy, sadyzmu, anarchii i biurokratyzmu, przełamywała społeczne i obyczajowe tabu.

Oficerowie poniewierają uczniami, jednocześnie udając, że nie widzą takich niezgodnych z regulaminem szkoły zjawisk jak: palenie, picie, kradzieże i bijatyki.

Mario Vargas Llosa "Pantaleon i wizytantki" 1973r.

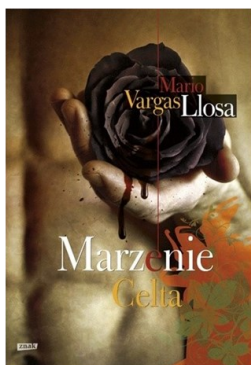
Jest to powieść satyryczno-obyczajowa autorstwa współczesnego peruwiańskiego pisarza, Mario Vargas Llosa. Akcja rozgrywa się w latach pięćdziesiątych XX wieku, oczywiście w Peru. Głównym bohaterem jest sumienny i świeżo upieczony kapitan intendentury Pantaleon Pantoja. Wraz z awansem otrzymuje

on rozkaz stawienia się u swego przełożonego, gdzie dowiaduje się, że został wybrany spośród dziesiątków jego kolegów do zorganizowania lotnej służby wizy-

tantek (kobiet lekkich obyczajów) do obsługi garnizonów w Amazonii, gdzie szerzy się fala gwałtów dokonanych przez znudzonych żołdaków. Kapitan, mimo że nie był przesadnie rad z powierzonego mu zadania, podejmuje misję i wyjeżdża wraz z żoną, Pochitą i matką na wyznaczone miejsce, gdzie od razu przystępuje do działania, współpracując z lokalnymi burdelami. Ani Pochita, ani matka Pantaleona, nie znają prawdziwego charakteru jego misji, a on sam musi się ukrywać przed demaskacją, a obecność Pantaleona wyraźnie drażni tamtejszego komendanta, generała Rogera Scavino. Książka w 2000 roku książka doczekała się ekranizacji.

Mario Vargas Llosa "Marzenie Celta" 2010r.

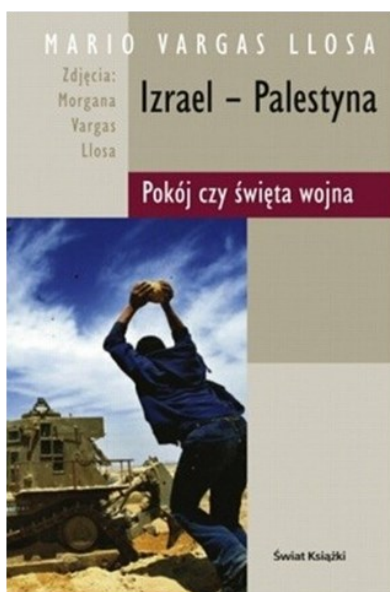
Powieść współczesnego peruwiańskiego pisarza Maria Vargasa Llosy. Została wydana 24 listopada 2010 roku przez wydawnictwo Alfaguara. Polski przekład ukazał się w 2011 roku w wydawnictwie Znak.

Fascynująca podróż w otchłań ludzkiej natury Roger Casement siedzi w celi śmierci. Nie wie, jak skończy się walka o

jego życie. W zamknięciu zmagają się z demonami przeszłości. Casement, idealista i charyzmatyczny dyplomata, większość życia spędził w Kongu i Amazonii.

Mario Vargas Llosa "Izrael Palestyna: pokój czy święta wojna" 2006r.

Dzieło Llosy opisuje swoją podróż po obu walczących ze sobą krajach - Izraelu i Palestynie, z obiektywnego punktu widzenia. W książce ciągle jest zadawane pytanie jak osiągnąć pokój i czy jest to w ogóle możliwe. Można poznać i zrozumieć punkt widzenia obu konfliktów. Co ciekawe zostały w niej umieszczone fotografie wykonane przez córkę pisarza Morganę Vargas Llosę, która razem z nim uczestniczyła w podróży.

Literatura kolumbijska

Opracowanie: Laura Wawreńczuk, Oktawia Soszyńska, Małgosia RYTELEWSKA, Wiktoria Tuchowska, Emilia Tworek, Ula Sekuła, 1 AHP

POCZĄTEK LITERATURY

Literatura kolumbijska, jako wyraz kultury Kolumbii, jest niejednorodna ze względu na współistnienie dziedzictwa hiszpańskiego, afrykańskiego i rdzennych Amerykanów w niezwykle zróżnicowanej geografii. Można wyróżnić pięć różnych tradycji historycznych i kulturowych. Jest to mniej więcej XV w.

LITERATURA XVIII, XIX i XX w. :

Kolumbia wydała jedną z najbogatszych literatur Ameryki Łacińskiej, zarówno ze względu na jej bogactwo, jak i różnorodność i innowacyjność w XIX i XX wieku. Kolumbijscy intelektualisci, którzy tworzyli literaturę tego okresu, również w decydujący sposób przyczynili się do konsolidacji literatury latynoamerykańskiej.

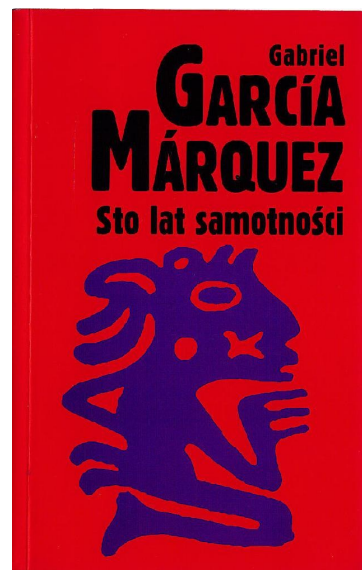
GŁÓWNI PISARZE:

Gabriel Garcia Marquez; German Arciniegas

LITERATURA:

„Sto lat samotności” Gabriel Garcia Márquez (1967)

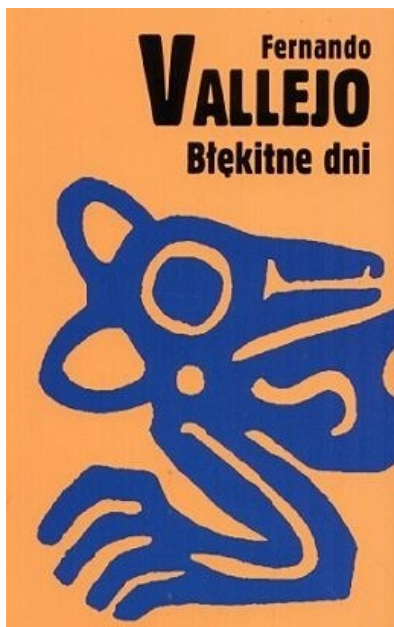
Miała to być pierwsza powieść Gabriela Garcíi Márqueza. Dzięki swym dziadkom znał od dziecka historię Macondo i dzieje rodziny Buendía, prześladowanej fatum kazirodztwa. Świat, w którym rzeczy nadzwyczajne miały wymiar szarej codzienności, zwyczajność zaś przyjmowana była jak zjawisko nadprzyrodzone; świat bez czasu, gdzie wiele rzeczy nie miało jeszcze nazw, był też jego światem. Potrzebował aż dwudziestu lat, by spisać te rodzinne opowieści z całym dobrodziejstwem i przekleństwem odniesień biblijnych, baśniowych, literackich, politycznych; uświadomił nam, że „plemiona skazane na sto lat samotności nie mają już drugiej szansy na ziemi”.

„Błękitne dni” Fernando Vallejo (1985)

Błękitne dni to pierwsza część autobiograficznego cyklu zatytułowanego „Rzeka czasu”. Fernando Vallejo, kolumbijski język, urodził się w 1942 roku i pierwsze lata dzieciństwa spędził w Medellin w domu rodzinnym i na farmie dziadków. Potem odbył studia filmowe w Rzymie i przeniósł się do Nowego Jorku. Wszystkie jego powieści pisane są w pierwszej osobie,

ale autor stale zachowuje charakterystyczny dystans wobec siebie, tak jakby oprowadzał po czasach dzieciństwa kogoś obcego, przyjezdnego, może cudzoziemca... Nigdy do końca nie wiadomo co jest relacją rzeczywistych wydarzeń, a co fikcją. Śledzimy więc beztroskie dzieciństwo przeżyte w licznej wielopokoleniowej rodzinie, przerwane gwałtownie wraz z pójściem do szkoły. Autor wspomina naukę tam, jako przedsiónek piekła, próbę zaszczepienia niechęci wobec sztuki, książek i traumę na całe życie...

„Przedostatnie marzenie” Angela Becerra (2008)

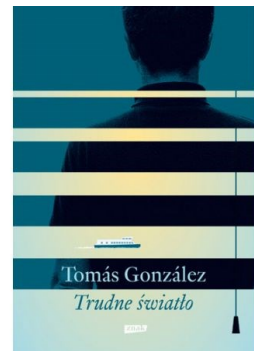
Cudowna opowieść o nieszczęśliwej, a jednak szczęśliwej miłości, której całym sercem poświęcają się tak różne, choć bliskie sobie osobowości. Ona - bogata panna z dobrego domu, on - biedny chłopiec, znakomicie grający na fortepianie. Spotykają się przez przypadek, który już na zawsze pozostawia w ich sercach piętno miłości. Czy życzenia puszczone z latawcami staną się realne? Czy fortepian wydaje tylko dźwięki mu przeznaczone? Książka warta polecenia nawet tym, którzy nie lubują się w romansach.

„Trudne światło” Tomás González (2018)

Nieszczęście jest jak wiatr. Zjawia się w sposób naturalny i nieprzewidywany.

Wystarczy chwila, by podmuch połamał gałęzie drzew, ale nie jest w stanie wyrwać ich z korzeniami. Ta metafora doskonale oddaje życie Davida. David, uznany malarz, w swoim domu w Kolumbii wraca do chwil, które wszystko zmieniły. Wypadek Jacobo. Podróż do kliniki w Portland. Ostatnie dni z Sarą. Jaki będzie jego ostatni obraz: czarno-biały czy jednak pełen barw? Ta osobista historia z pozoru opowiada o cierpieniu i stracie, ale tak naprawdę o bliskości i życiu. I nie jest to literatura łatwych wzruszeń. Na takie terytoria zapuszczać się mogą tylko prawdziwi mistrzowie pióra.

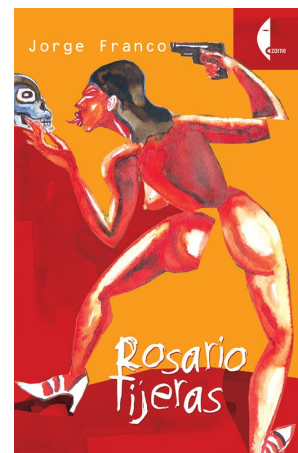

„Ikona przychodzi z deszczem”

„Ilona przychodzi z deszczem” to powieść o życiowych rozbitkach i mrocznym wnętrzu ludzkiej natury, to ukazane w artystycznym skrócie zderzenie sugerowanej w tytule poetyckości z brutalną prozą życia. Akcja toczy się w Panamie, wokół dziwnego domu schadzek, pośród bujnej tropikalnej roślinności, w dusznym powietrzu, wilgotnym od ulewnych deszczy. Fascynujący świat chorobliwych emocji dwóch kobiet, Larisy i tytułowej bohaterki Ilony, naznaczony jest piętnem unicestwienia.

„Rosario Tijeras” Jorge Franco (2018)

Tytułowa Rosario Tijeras to urodziwa pętla zabójczyni, ciężko postrzelona podczas jednej ze swoich wypraw. Gdy walczy o życie w szpitalu w Medellin, czytelnik poznaje jej losy z ust Antonia, przyjaciela kobiety, snującego opowieść o jej burzliwym życiu, utkaną ze wspomnień i strzępków zasłyszanych historii. Ujawnia przy tym namiętne uczucia, jakie żywi wobec Rosario. Wznowienie głośnej powieści ukazującej obraz kolumbijskiego miasta Medellin w latach osiemdziesiątych - pełen brutalności, walk między członkami gangów narkotykowych, wszechobecnej biedy i dążenia za wszelką cenę do lepszego życia. Autor, ogłoszony następcą Gabriela Garcii Marqueza, w niezwykle sposób oddaje realizm latynoamerykańskiej codzienności, nie stroniąc od poetyckości i filmowego języka. W 2005 roku książkę przeniósł na wielki ekran kolumbijski reżyser Emilio Maillé.

Warto przeczytać...

Warto przeczytać

Dwa tysiące dwudziesty już dawno za nami, więc czas na książkowe podsumowanie! Na podstawie głosowania „Książka roku” przeprowadzonego na stronie lubimy.czytac.pl, przedstawię wam sześć książek, każdą z innego gatunku. Mam nadzieję, że znajdziecie coś dla siebie.

Oliwia Przybysz, 1 ANP

Literatura piękna

„Gambit królowej” przykuł niemałą uwagę wśród użytkowników Netflixa. Jest to opowieść o samotności i przyjaźni, rywalizacji i współpracy, zagubieniu i poszukiwaniu sensu życia. Beth jest utalentowaną szachistką przyjmującą środki odurzające, podawane wszystkim podopiecznym domu dziecka. Obsesja na punkcie szachów i środków

odurzających będzie jej towarzyszyć po opuszczeniu sierocińca. Wspinając się na szczyty szachowych rankingów, będzie się równocześnie mierzyć z własnym pragnieniem samozniszczenia.

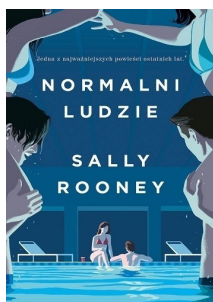
Publicystyka

Najnowsza książka Katarzyny Nosowskiej „Powrót z Bambuko” to zbiór felietonowych przemyśleń, spostrzeżeń i wniosków, do których, pokonując stopień za stopniem, doszła autorka. Nosowska rozpała światelko nadziei w otchłani wątpliwości, jak i skłania do zastanowienia nad oczywistym. Autorka opisuje swoją mozolną drogę dochodzenia do siebie, zdradzając kulisy swojego życia. Książka, nie dając gotowych recept, pokazuje jak powrócić do „krajiny przytomności” oraz uczy, by stawiać dystans, aby z powrotem nie wpaść w tytułowe „bambuko”.

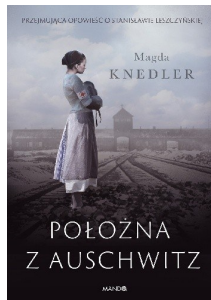
Literatura obyczajowa

„Normalni ludzie” autorstwa Sally Rooney to opowieść o dwójce nastolatków, z dwóch różnych światów. Mimo że żyją obok siebie, unikają swych spojrzeń, chociaż łączy ich coś więcej, niż tylko wspólne lekcje. Ukrywanie tej znajomości nie było trudne, do czasu powstania uczucia między nimi. Autorka przedstawia trudną miłość wplątaną w skomplikowane, zhierarchizowane relacje organizujące świat, w którym młodzi bohaterzy muszą się odnaleźć. Czyżby o miłości nie napisano

jeszcze ostatniego słowa?

Powieść historyczna

„Położna z Auschwitz” autorstwa Magdy Knedler to dramatyczna opowieść inspirowana bohaterskim losem Stanisławy Leszczyńskiej, która odebrała w Auschwitz ponad 3000 porodów, podczas których nie umarło żadne dziecko i żadna matka. Położna na własną prośbę zaczyna pracę w nieludzkich warunkach. Robi wszystko, by chronić dzieci przed okrutnymi

eksperymentami i wspiera matki, którym siłą odebrano niemowlęta. Wielokrotnie ryzykowała życie, bezinteresownie pomagając. W Auschwitz nie była Stanisławą Leszczyńską, lecz była nadzieją.

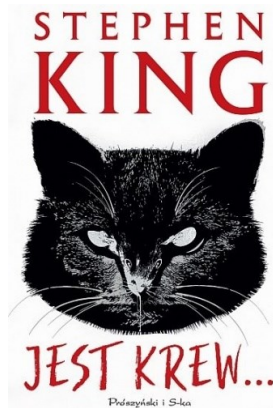
Fantastyka młodzieżowa

Powieść „Ballada ptaków i węży” autorstwa Suzanne Collins z cyklu „Igrzyska śmierci” to opowieść o pragnieniu przetrwania za wszelką cenę. Coriolanus Snow zamierza skorzystać z szansy, jaką jest rola mentora, i zdobyć sławę. Podupadły los Snowów zależy teraz tylko od tego, czy zdoła on pokonać innych mentorów urokiem osobistym i sprytem. Na jego niekorzyść, w udziale przypada mu dziewczyna, z najbiedniejszego z biednych Dystryktów. Każda decyzja, którą podejmie Snow, jest znacząca. Na arenie rozgrywa walkę na śmierć i życie, lecz poza areną budzi się w nim współczucie. Czy da się przetrwać, postępując według zasad?

Horror

Stephena Kinga nikomu nie trzeba przedstawiać. „Jest krew” to zbiór czterech, wywołujących dreszcze, opowiadań. „Telefon pana Harrigana” to opowieść o dorastaniu, odpowiedzialności i tajemnicy, jaka kryje się w niepozornym telefonie

pewnego starszego pana, także po jego śmierci. „Życie Chucka” jest historią małych końców świata, które każdy z nas w sobie nosi i które wraz z naszą śmiercią zostaną unicestwione. „Szczer” opowiada o pisarzu na odludziu i jego pisarskich wizjach, w duchu „Sekretne okna”. „Jest krew, są czołówki” to tytułowa minipowieść, która jest kontynuacją przygód Holly Gibney, postaci, znanej z Trylogii Pana Mercedesa i „Outsidera”, więc znajomość tych części jest niezbędna, by

zrozumieć fabułę historii. Opowieści te nie tylko prezentują nieograniczone możliwości króla horrorów, ale również pokazują, że pewne tematy są nieprzemijające.

W sto słów dookoła świata

Zadziwiająca Podkarpacie

Wiktoria Tuchowska, 1 AHP

Lasy, specyficzne nazwy, drewniane cerkwie i kamienne przydrożne krzyże. Tak wygląda Beskid Niski.

Początkiem wycieczki jest Szymbark - uroczą wieś. Kolejną stacją to piękna cerkiew łemkowska w Kwiatoniu – obiekt z Listy UNESCO. W Ciężkowicach znajduje się miasto, które zamieniono w skały. Po całonocnej wycieczce idealnym miejscem na odpoczynek jest uzdrowsko Wysowa, przytulny, spokojny, zdroj.

Wśród wzgórz Pogórza Ciężkowickiego znajduje się niewielki dworek, w którym mieści się Centrum Paderewskiego. Możemy zobaczyć tam fortepian słynnego wirtuoza.

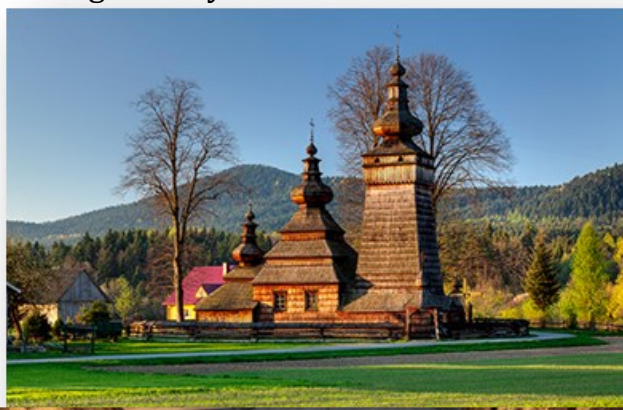
Miejsca, którym warto poświęcić uwagę:

Zamek Kapituły Pomezanańskiej

Dwór w Szymbarku - Nadwiślański Park Etnograficzny

Drewniana cerkiew św. Paraskewy w Kwiatoniu

„Dom do góry nogami”

Skamieniałe miasto w Ciężkowicach

Skamieniałe miasto w Ciężkowicach

Uzdrowisko Wysowa

Uzdrowisko Wysowa

*Źródła: Fundacja
Cen taurus, Arty-
sta Fotografik –
Mieczysław Wie-
liczko, zdrowy-
senior.org, medi-
tour.pl, temi.pl,
Wikipedia,
pl.wikipedia.org*

A top-down view of various fresh ingredients including vegetables, seafood, and kitchen tools on a wooden surface. The ingredients include green onions, dill, a cucumber, a whole garlic bulb, a red crayfish, a coconut, wooden spoons and a fork, yellow cherry tomatoes, a pepper mill, green bell peppers, red tomatoes, fresh parsley, a cucumber, a piece of salmon, lettuce, and several cooked shrimp. The text "Kačik kulinary Mačka" is centered in yellow.

Kačik kulinary Mačka

Kącik kulinarny

Maćka

Maciej, Bombik

Witam was serdecznie w kolejnym artykule kącika kulinarnego. Dzisiaj pokażę Wam dwa przepisy. Pierwszy z nich to żurek a drugi, makaron w sosie śmietanowym z kurczakiem. Oczywiście postaram się wam opowiedzieć o tych daniach i historii ich powstania!

Żurek jest to danie, które gości najczęściej na naszych stołach w Święta Wielkanocne, jest to potrawa wymyślona na Śląsku około XV wieku. W tamtym czasie zupa ta była jedzona bardzo często, ponieważ do jej przygotowania nie było trzeba żadnych cudownych składników.

Aby przygotować pyszny staropolski żur będzie potrzebny Wam oczywiście sam zakwas, który powinien stać przez maksimum 5-6 dni nie mniej, nie więcej. Teraz oczywiście można kupić, jak to jest na opakowaniach "Pyszny polski żur" tylko ten żur jest z torebki i w niej nie ma ani trochę prawdziwego żurku. Nie radzę Wam kupować żurku w torebce, ponieważ jest on pełen chemii.

Składniki na zakwas:

- 500 ml przegotowanej wody
- 4 ząbki czosnku
- 5 liści laurowych
- 6 łyżek mąki żytniej typu 2000
- 10 ziaren ziela angielskiego

Sposób przygotowania:

Do litrowego słoika wysypujemy mąkę, liście laurowe, ziele angielskie i czosnek. Następnie zalewamy wodą i mieszamy. Naczynie przykrywamy ściereczką. Przez kolejne 5 dni raz na dzień mieszamy.

Składniki na bulion:

- 2 pietruszki
- 1 seler naciowy
- 2 cebule
- 1 marchew
- garść liści laurowych
- garść ziaren ziela angielskiego

Sposób przygotowania:

Musimy przygotować esencjonalny bulion. Do dużego garnka wlewamy wodę do połowy. Następnie kroimy na pół marchew, pietruszkę i seler naciowy i wrzucamy do garnka. Cebulę przekrajamy na pół i kładziemy na palnik, aż się lekko przypali. Następnie wrzucamy ją do wody razem z liśćmi laurowymi i zielem angielskim. Gotujemy przez około 1 godzinę. Kiedy bulion jest gotowy wyjmujemy z niego wszystkie warzywa. Do wywaru wlewamy zakwas i gotujemy na wolnym ogniu do czasu, aż żurek zacznie się gotować. *Smacznego!!!*

Pour préparer une délicieuse *vieille soupe aigre polonaise*, bien sûr, vous aurez besoin du *kwas* de farine, que l'on doit faire pendant au maximum de 5 à 6 jours, ni plus, ni moins. Maintenant, bien sûr, vous pouvez acheter, comme c'est indiqué sur l'emballage, de la « délicieuse soupe aigre polonaise », sauf que cette soupe aigre provient d'un sachet et il n'y a pas de véritable seigle aigre dedans. Je ne vous conseille pas d'acheter de la soupe aigre dans un sachet car elle est pleine de produits chimiques.

Ingrédients pour le *kwas* de farine :

- 500 ml d'eau bouillie
- 4 gousses d'ail
- 5 feuilles de laurier
- 6 cuillères à soupe de farine de seigle type 2000
- 10 grains de piment de la Jamaïque

Méthode de préparation :

Mettez la farine, les feuilles de laurier, le piment de la Jamaïque et l'ail dans un bocal d'un litre. Puis versez de l'eau dessus et mélangez. Couvrez le plat avec un chiffon. Pendant les 5 jours suivants, nous le mélangeons une fois par jour.

Ingrédients pour le bouillon soupe :

2 persils
1 céleri
2 oignons
1 carotte
une poignée de feuilles de laurier
une poignée de grains de piment de la Jamaïque.

Méthode de préparation :

D'abord nous devons préparer le bouillon. Versez la moitié de l'eau dans une grande casserole. Ensuite, coupez en deux les carottes, le persil et le céleri et mettez-les dans la casserole. Coupez l'oignon en deux et placez-le sur le brûleur jusqu'à ce qu'il brûle légèrement. Ensuite, nous le mettons dans l'eau avec des feuilles de laurier et du piment de la Jamaïque. Nous cuisinons pendant environ 1 heure. Lorsque le bouillon est prêt, retirez tous les légumes. Versez le *kwas* dans le bouillon et laissez mijoter jusqu'à ce que la soupe de seigle aigre commence à bouillir. Bon appétit !!!

Teraz z kolei zaprezentuję Wam przepis na domowy makaron w sosie śmietanowym. Jest to domowy przepis, więc nie mogę Wam o nim nic opowiedzieć – zapraszam do przeczytania.

Składniki:

300 ml śmietany 30%
Dwie kostki rosółowe
Jedno opakowanie dowolnego makaronu
Garść suszonych pomidorów
Jedno opakowanie szpinaku
2 piersi z kurczaka
200 gramów sera cheddar
sól i pieprz
przyprawa do gyros

Sposób przygotowania:

Gotujemy makaron zgodnie z instrukcją na opakowaniu. Do niedużego garnka wkładamy kostki rosółowe i zalewamy wodą i gotujemy. Piersi kurczaka kromy w kostkę i obtaczamy w szczypcie soli, łyżeczce pieprzu i 3 łyżek przyprawy do gyros. Smażymy na patelni, aż mięso będzie miało złocisty kolor. Do gotowego bulionu rosółowego wlewamy śmietanę i mieszamy aż do połączenia. Następnie wlewamy sos na patelnię na której jest kurczak i smażymy na wolnym ogniu, aż sos zacznie się gotować. Następnie wyłączamy palnik i do sosu z kurczakiem wysypujemy pomidory i szpinak i mieszamy. Makaron przesypujemy do głębokiego naczynia i zalewamy sosem z kurczakiem. Cheddar ścieramy na tarce i wsypujemy do makaronu i mieszamy.

Smacznego!

Poulet et nouilles

Ingrédients :

300 ml de crème fraîche 30%
Deux cubes de bouillon
Un paquet de pâtes
Une poignée de tomates séchées
Un paquet d'épinards
2 poitrines de poulet
200 grammes de fromage cheddar
Sel et poivre
3 cuillères à soupe de gyros ?

Préparation :

Faites cuire les pâtes selon les instructions figurant sur l'emballage.

Mettez les cubes dans une casserole, Ajoutez de l'eau et faites cuire.

Coupez les poitrines de poulet en dés et saupoudrez-les d'une pincée de sel, d'une cuillère à café de poivre et de 3 cuillères à soupe de gyros. Faites frire la viande dans une poêle jusqu'à ce qu'elle soit bien dorée.

Versez la crème dans le bouillon et remuez jusqu'à homogénéité.

Versez ensuite la sauce dans la poêle avec le poulet et laissez mijoter jusqu'à ce que la sauce commence à bouillir. Éteignez ensuite le feu et ajoutez les tomates et les épinards à la sauce du poulet et mélangez.

Versez les pâtes dans un plat profond et versez dessus la sauce.

Râpez le fromage, ajoutez-le aux pâtes et mélangez.

Bon appétit !

Przygoda czeka

Adventure awaits!

DND5E

BadLuckSummoner, 1 AHP

Have you ever wanted to cast spells to change reality? Or maybe you wanted to swing axe in a battle rage while killing orcs? Maybe you wanted to be sneaky spy whose task is to gather information? If your answer is "yes" then this article is just for you! In this part of a paper I will try to present you with a beautiful world

Adventurer we need your help!

Have you thought about becoming a brave hero fighting a horde of orcs?

This is the time of a great opportunity to become the one at the very moment you're needed most! We are looking for brave adventurers who are not afraid of taking on challenge!

Do you think you have what it takes?

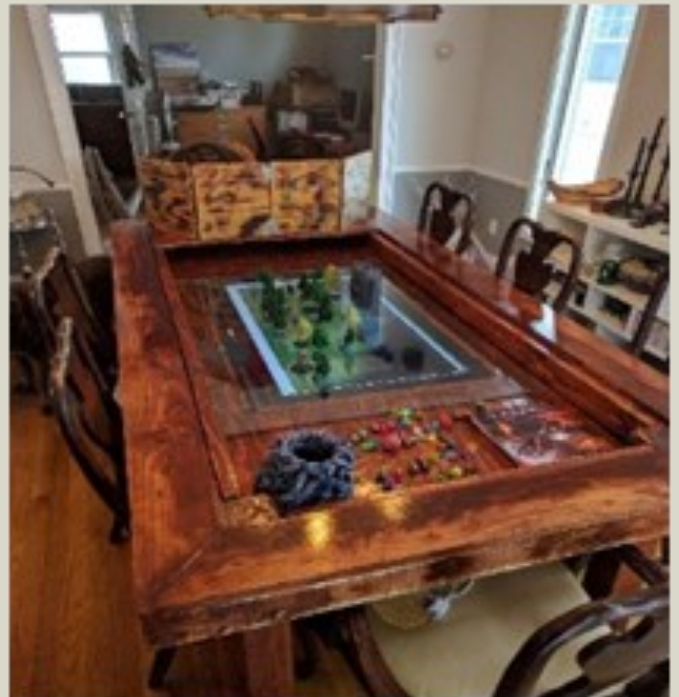
A horde of orcs are coming down from the Crystal Mountains. Almost every member of the Dwarvish clan of BattleBleeder have been killed. It is our duty to provide support they need and avenge them! Every helping hand is welcome.

You can expect a significant reward!

We will pay 5 gold coins for every orc's head!

If you are interested, check in yourself in the Town Hall

and ask for Horgan Battlebleeder!

of the Dungeons and Dragons.

What are the Dungeons and Dragons?

It is a system which you can use to play imaginary roleplay game. All you need is the character sheets, dices, book with the rules and the most important - **your imagination**. You can play with unlimited number of people. You need one Dungeon Master (DM), a person that is narrator of the world you are playing in. He as a person does not exist he exist as gods, kings, farmers or bandits. He is deciding what is going

on and how does the world react depends on a player's dices throws.

Why playing Dungeons and Dragons (D&D/DnD) is a good idea?

First off all, it is a great way of spending time, it is about storytelling in worlds of swords and magic. You will not even notice when the time

goes like crazy, and it's so much fun! You will enjoy it most when you gather people around the game who respect each other. It is not different to any other form of entertainment in which other people take part. **The success of your achievement depends on this!** The best thing is, DnD does not limit you. You can develop almost any skill you want, such as:

Imagination - that is the main point of this game

Speaking - outside of battles, this is an essential point of the game

Drawing - you can create a character who draws things when they take break from adventures,

and you can try to draw something to visualize it, which will make the game more aligned with the theme

Let's talk about a background of this game

It has evolved from the strategic wargame Chainmail, based on boards divided into hexagonal fields (commonly called hexes). The third edition was based on d20 mechanics that allowed the game to be played in a variety of fantasy worlds. The company who owned this game have lost liquidity and was bought out by Wizards of the Coast (WotC). The new owner acquired the rights to the Dungeons and Dragons

brand and developed versions not always following a logical order. There was never a second edition of Dungeons and Dragons as such. On the 6th of June 2008, the release of the fourth edition of the game was followed by the fifth edition released in 2014.

Why books are such an important part in this game?

Their content very much depends on what you want to explore. It is essential to have the Dungeon Master (DM) guide and player's handbook if you want to play. The rest of the books are extras. The Dungeon Master manual contains a set of rules, an information, and a list of things the DM needs to know in order to succeed in the role of serving as an author, director, and referee in the game. However, you can also do something called "homebrew".

Unofficial things like items, stories, places, classes, and races are called "homebrew". A player's manual, on the other hand, contains all the information a player needs to know, such as classes, stat system, possible actions and more. Most of the other books are pre-written campaigns.

Almost unlimited possibilities of creation

There are three things that can possibly limit you:

Your Imagination –you are the master of your own creation, but everyone has limits. The most common limitation is you and only you decide how far you are willing to stretch yourself

Unwritten rules set by you. By that I mean, if you are playing with a friend who doesn't like specific things, you shouldn't include them in your game.

Limited number of races, classes, backgrounds and feats you can choose from.

And believe me this was the last thing.

The number of combinations that you can create are incredibly high!

Simple rules, mostly unwritten.

During the game, you will choose the role of your character and if you want to do something that is more complicated than drinking water or opening unlocked door, such as sneaking past a city guard or opening a lock, roll a dice. One of the 7. D20 is the most common in this system and you roll it to see if you have achieved what you wanted to do. But do not roll the dice without the DM's permission, this can sometimes be seen as disrespectful act. Do not fudge rolls, this is another particularly important thing.

You cannot always be successful, and it is very important to understand this quickly!

If your rolls are too low or your DM just describe something went wrong, don't be angry, don't fudge your rolls, stay nice to other players. It is hard to fail in something that is important action for you, but believe me if you won't fail from time to time constant winning will get boring.

Another thing is silence, when your DM is talking, no matter if they are describing a place or a situation, you should stay silent, it is better to signal that you want to do something than to interrupt. The next thing is to play with your team, if you play with more than yourself and your DM, you must remember that you are not alone, and everyone should have fun playing.

The last thing I can explain which is not written in book, is the importance of avoiding being the "murderhobbo", which means killing without a reason almost every nonplayer character (NPC), which are controlled by the DM. There is a difference between killing and being a "murderhobbo", it all depends on the context.

And that's all for now, in the next paper I will explain in more details how to create a character and how to make it. It is a very time consuming, but funny process. You will be expected to do some writing. In next release I will write about session zero, too first session of every campaign.

42